БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ,
МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 44 (2077). | 3 март, шанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг Шарль де Голль, Т. Эрландер, Ж. Дифенбейкерга юборган МАКТУБЛАРИ

Совет ҳукуматининг қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 давлат комитети ишини энг юксак доирада бошлаш ҳақидаги таклифига Франция президенти Шарль де Голль, Швеция бош министри Т. Эрландер ва Канада бош министри Ж. Дифенбейкернинг берган жавоблари муносабати билан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев уларга мактублар юборди.

* * *

Франция президентига юборилган мактубда айтиладики, қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 давлат комитетининг ишини бошлаш вақтида музокаралар энг юксак мавқедаги давлат арбобларининг иштироки билан олиб борилиши ана шу кескин проблема соҳасида энг кўп имкониятлар очиб бера олади.

Мен 18 давлат комитетидаги музокараларни энг юксак доирадаги давлат арбобларининг иштироки билан бошлаш ҳақидаги таклиф устида мулоҳаза юритган вақтимда, деб ёзади Н. С. Хрушчев, бўлажак музокараларда муваффақиятга эришиш иштиёқи билан, иш самарали, ғоят натижали суратда олиб борилиши учун шарт-шароитларни таъминлаб бериш иштиёқи билан шундай қилган эдим.

Н. С. Хрушчев Франция президентининг қуролсизланиш билан шуғулланувчи музокара қатнашчиларининг состави тўрт давлат — СССР, АҚШ, Буюк Британия ва Франция билан чеклаб қўйилсин, деган таклифига тўхталиб, ядро қуролига эга бўлган давлатлар қуролсизланиш ҳақидаги музокараларда муҳим, балки ҳал қилувчи роль ўйнамоқлари керак, деб таъкидлайди. Бироқ, деб кўрсатиб ўтиладн мактубда, қуролсизланиш проблемаси, тинчликни мустаҳкамлаш проблемаси ядро қуролига эга бўлган давлатларгагина дахлдор проблема эмасдир. Инсониятнинг талайгина қисмини ташкил этувчи бошқа давлатларнинг, шу жумладан, бетараф давлатларнинг халқлари ҳам ёппасига ва батамом қуролсизланишни амалга оширишдан кўп даражада манфаатдордирлар.

Ядро қуролига эга бўлмаган бир қатор давлатларнинг, шу жумладан, бетараф мамлакатларнинг қуролсизланиш билан шуғулланувчи комитетда иштирок этишлари қуролсизланиш масалаларига бағишланган музокаралар вақтида ядро давлатларининг алоқалар боғлаш ва фикрлар олишиш имкониятини асло истисно этмайди, албатта. Бу давлатларнинг қуролсизланиш проблемасини ҳал қилишдаги алоҳида роли ва масъулиятини назарда тутганда, улар ўртасида фикрлар олишиш қуролсизланишга доир энг муҳим масалалар устида бир битимга келишни енгиллаштириши мумкин. Биз, ўз томонимиздан, шу хилдаги алоқалар боғлашга ҳамиша тайёрмиз, дейилади мактубда.

Совет ҳукуматининг қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 давлат комитети ишини ҳукуматларнинг ёки давлатларнинг бошлиқлари бошлаб берсинлар, деган таклифига президент де Голль ижобий муносабатда бўлмаганлиги учун Совет ҳукуматининг бошлиғи таассуф билдиради. Ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги шартнома остига ўз имзоларини қўйиш, асрлар бўйи инсониятнинг хотирасида сақланиб қоладиган тарихий воқеанинг иштирокчиси бўлиш давлатларнинг раҳбар арбоблари учун шундай бир улуғ мукофот бўлур эдики, деб ёзади Н. С. Хрушчев, бу ҳақда гапириб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак.

Франция президенти Шарль де Голль 17 февралда Н. С. Хрушчевга юборган мактубида қуролсизланишни ва даставвал ядро қуролини тарк этишни амалга ошириш йўлидаги музокараларда муваффақиятга эришмоқ учун ядро қуролига эга бўлган ёки тез орада шундай қуролга эга бўладиган давлатлар ўртасида музокаралар олиб борилиши зарур, деган фикрни билдиради. Де Голль, Франция атом давлатлари ўртасида бошланадиган музокараларда қатнашишга тайёрдир, деб ёзади.

* * *

Н. С. Хрушчев Швеция бош министри Т. Эрландерга юборган мактубида Швеция ҳукумати қуролсизланиш масаласига замонамизнинг энг муҳим проблемаларидан бири деб қараётганлигини мамнуният билан қайд қилиб ўтади.

18 давлат комитети ишининг энг масъулиятли даври — бошланғич босқичида энг юксак доирадаги давлат арбоблари қатнашсин, деган таклифга Сизнинг ижобий муносабатда бўлганлигингиз, деб ёзади Н. С. Хрушчев, барча халқларни ниҳоятда ҳаяжонлантириб турган ёппасига ва батамом қуролсизланиш проблемасини тезроқ ҳал қилишга Швеция ҳукумати ўз ҳиссасини қўшади, деб умид боғлашимга имкон беради.

* * *

Швеция бош министри Т. Эрландер 17 февралда Н. С. Хрушчевга юборган мактубида агарда шундай тартибни музокараларда қатнашувчи мамлакатларнинг ҳаммаси, шу жумладан йирик ҳарбий давлатлар қувватласа, Швеция ҳукумати Женевада конференцияда ҳукумат бошлиқлари даражасидаги вакиллар билан қатнашишга тайёрдир, деб маълум қилади.

* * *

Н. С. Хрушчевнинг Канада бош министри Ж. Дифенбейкерга юборган мактубида айтиладики, Совет ҳукумати ўз таклифини илгари суриш билан қуролсизланиш проблемаси жуда муҳим аҳамиятга эгадир ҳамда музокараларнинг муваффақиятли бўлишини таъминламоқ учун ҳамма имкониятлардан фойдаланиш зарур, деган фикрга асосланган эди.

Н. С. Хрушчев кўрсатиб ўтадики, қуролсизланиш проблемасини муҳокама қилмоқ учун давлат раҳбарларининг учрашувини номуайян вақтгача кечиктириб туришни таклиф қилаётган Канада ҳукуматининг позицияси кишини афсуслантиради. Унинг бу позициясини қуролсизланишга эришмоқ учун энг кўп куч-ғайрат сарфлаш зарурлиги ҳақида жаноб Дифенбейкернинг хатида айтилган гаплар билан келиштириш қийиндир.

СССР ҳукуматининг бошлиғи қуролсизланишга бағишланган музокараларнинг айни бошланиш вақтида энг масъулиятли давлат раҳбар арбобларининг иштирок этиши мақсадга мувофиқдир, чунки қуролсизланишга бағишланган музокаралар сингари машаққатли ишда кўп нарса ишни тўғри бошлаб олишга боғлиқдир, деган фикрни билдиради.

Н. С. Хрушчев маълум даражада ишонч бўлмасдан ва фикрларни ошкора айтмасдан туриб қуролсизланиш масалаларини ҳал қилишга яқинлашиб бўлмайди, деб таъкидлайди. Ўз мамлакатларининг хавфсизлиги учун ўз халқлари олдида энг юксак даражада масъулиятли бўлган кишилар ўртасидагина, деб ёзади у, шундай ишончни тезроқ вужудга келтириш мумкин. Энг юксак доира ва мартабадаги раҳбар арбобларгина бир-бирлари билан шахсан алоқа боғлаган вақтда бошқа томоннинг мўлжаллари ва таклифларига ишонч билан қарашлари осонроқ бўлади ҳамда шу орқали музокараларнинг муваффақиятли бўлиши учун энг қулай шарт-шароитлар яратиб берадилар, буни исботлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

* * *

Канада бош министри Ж. Дифенбейкер Совет ҳукуматининг таклифига юборган жавобида, бу таклифни қабул қилишни мумкин деб ҳисобламайман, деб ёзади. Аслини олганда у, қуролсизланиш проблемаларини муҳокама қилмоқ учун давлат раҳбарларининг учрашувини номуайян муддатгача кечиктириб туришни таклиф қилади. (ТАСС).

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

(1962 йил 1 мартда Тошкент—Ленин сайлов округ сайловчилари йиғилишида сўзлаган)

Қадрли ўртоқлар!

Аввало, мени ССР Иттифоқи Олий Совети депутатлигига ўз номзодингиз қилиб кўрсатиб, билдирган юксак ишончингиз учун сизларга ва сизлар орқали Тошкент-Ленин сайлов округининг барча сайловчиларига самимий миннатдорчилигимни изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Бу юксак ишончдир ва бу ерда менинг шаънимга айтилган яхши гапларнинг ҳаммасини мен аъзо бўлган ва ҳаммамизни коммунизм шонли ишига, улуғ Ленин ишига фидокорона садоқат руҳида тарбиялаётган жонажон Коммунистик партиямиз шаънига айтилган гаплар деб қабул қиламан.

Биз, коммунистлар учун ўз халқимизнинг ишончидан ҳам юксакроқ ва азизроқ нарса йўқ. Азиз дўстлар, бутун кучимни, бутун ғайратимни менга нисбатан кўрсатган юксак ишонч ва ҳурматингизни тўла-тўкис оқлаш учун сарф қиламан, деб ваъда бераман.

СССР Олий Советига бўлиб ўтган бундан олдинги сайловлардан буён, деб сўзини давом эттиради Ш. Р. Рашидов, атиги тўрт йил ўтди. Аммо бу давр буюк тарихий воқеаларга бойдир!

Ўтган тўрт йил совет халқи етти йиллик планни бажариш учун, саноатни, қишлоқ хўжалигини, маданиятни кучли суратда юксалтириш учун, Совет давлатини тағин ҳам ривожлантириш ва социалистик демократияни равнақ топшириш учун астойдил кураш олиб борган йиллар бўлди. Бу йиллар икки совет кишиси, икки коммунист — Юрий Гагарин ва Герман Титовнинг космосга қилган муваффақиятли парвози билан шуҳрат қозонган, фанимиз буюк муваффақиятларга эришган йиллар бўлди. Бу йиллар миллионлаб гектар қўриқ ерлар ўзлаштирилган йиллар бўлди.

Улуғ Ленин ташкил этган ва чиниқтирган Коммунистик партия, халқ бахт-саодати учун фидокорона курашчилар партияси мамлакатимизни КПСС ХХ съезди ишлаб чиққан ленинча йўлдан комил ишонч ва қатъият билан олиб борди.

Сталиннинг шахсига сиғинишнинг зарарли оқибатларини қатъиян тугатиб, фитначиларнинг партияга қарши группасини йўлдан улоқтириб ташлаб, партия, унинг коммунизм тантанаси учун толмас курашчи Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитети хўжалик ва маданий қурилишда, ижтимоий ҳаётнинг кўпгина соҳаларида бир қанча улкан, чинакам революцион тадбирларни амалга оширдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди СССР Олий Советига бўлиб ўтган бундан олдинги сайловлардан кейинги даврдаги энг муҳим, жаҳоншумул тарихий воқеа бўлди.

Биз КПСС XXII съездининг қарорлари, бу съезд қабул қилган партиянинг янги Программаси сўнмас нуридан баҳраманд бўлиб, СССР Олий Совети сайловларини кутиб олмоқдамиз.

Сизларга маълумки, КПСС Марказий Комитети бўлажак сайловлар муносабати билан барча сайловчиларга — ишчиларга, колхозчиларга, совет интеллигенциясига, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти жангчиларига мурожаат қилди. Бу мурожаат ғоят зўр куч ва буюк аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир. Бу ҳужжатда совет халқининг СССР Олий Советига бўлиб ўтган бундан олдинги сайловлардан кейинги тўрт йил ичида олиб борган кураши ва қилган меҳнатининг якунлари тўпланди, келажак планлари жуда равшан ва батафсил баён қилиб берилди. Бу планлар КПСС XXII съездининг қарорлари ва партиянинг янги Программасида белгиланди.

Совет кишилари ленинчи партиямизнинг сўзи бир-биридан сира фарқ қилмаслигини яхши биладилар. Партия белгилаган тадбирларнинг ҳаммаси амалга оширилмоқда.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов совет халқининг саноат, қишлоқ хўжалиги, маданий қурилиш, халқ фаровонлигини ошириш соҳаларида эришган жуда катта муваффақиятларини характерлаб беради. Ўртоқ Ш. Р. Рашидов партиянинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга катта эътибор бераётганлиги ҳақида гапириб, КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўладиган Пленуми жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди. Бу Пленум қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш масалаларини қараб чиқади.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов сўзини давом эттириб, бундай дейди: Коммунистик партиянинг ғоят буюк хизмати шундаки, у, юздан кўпроқ миллат ва элатлар яшаётган бизнинг мамлакатимизда миллий масалани тўғри ҳал этишга, миллатларнинг сиёсий жиҳатдан тенг ҳуқуқлилигини таъминлабгина қолмай, балки уларнинг эски тузумдан мерос бўлиб қолган иқтисодий ва маданий тенгсизлигини тугатишга ҳам муваффақ бўлди.

Биз ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг қуйидаги сўзларини зўр шодлик ва қувонч туйғулари билан такрорлаймиз: «Шарқ мамлакатларининг бир авлод ҳаёти мобайнида қолоқлик, қашшоқлик, касаллик, жаҳолатга хотима бериши, иқтисодий жиҳатдан илғор мамлакатлар даражасига кўтарилиши тамомила мумкин эканлиги Россиянинг собиқ чекка ўлкалари тажрибасида исбот қилинди».

Бизнинг республикамиз бунинг ёрқин мисолларидан биридир.

Ўтмишда чор империясининг қашшоқ ва қолоқ чекка ўлкаси бўлган Ўзбекистонни яшнаб турган социалистик республикага айлантириш учун совет тузуми шароитида қирқ йилдан сал кўпроқ вақт керак бўлди.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда етмишдан кўп саноат тармоғи бор. Бизда саноат ишлаб чиқариши ҳажми 1913 йилдагига нисбатан 21 баравар, нефть чиқариш 131 баравар, электр энергияси ишлаб чиқариш 1800 баравардан зиёд, пахта толаси ишлаб чиқариш қарийб 6 баравар кўпайди.

Революциядан илгари бир неча кустарь ва ярим кустарь корхоналари бўлган Ўзбекистон эндиликда ўз саноат маҳсулоти билан жаҳон бозорига чиқди. Ўзбекистон саноат маҳсулотини 52 мамлакатга, шу жумладан чет эл Шарқидаги 13 мамлакатга етказиб бермоқда.

Республиканинг йирик ва механизациялаштирилган қишлоқ хўжалиги вужудга келди. Колхоз ва совхоз далаларида қарийб етмиш минг трактор, тўққиз мингга яқин пахта териш агрегатлари ишлаб турибди.

Ўзбекистонда ғоят буюк маданий революция амалга оширилди. Ўзбекистон ёппасига саводхонлар республикасига айланди. Умумий таълим мактабларида қарийб 1 миллион 700 минг бола ўқимоқда. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида 177 мингга яқин йигит ва қиз билимларни эгалламоқда. Республикада ўн икки мингдан кўп илмий ходим хизмат қилмоқда. Булардан 240 киши фан доктори ва 2600 дан кўпроқ киши фан кандидатидир. Ўзбекистон халқ хўжалигининг турли соҳаларида жами 250 минг олий ва ўрта маълумотли мутахассис ишламоқда.

Олий ва ўрта таълимни, фан ва маданиятни ривожлантириш жиҳатидан Совет Ўзбекистони Шарқдаги қўшни мамлакатларнигина эмас, балки Ғарбдаги тараққий этган капиталистик давлатларни ҳам орқада қолдирди.

Бизнинг партиямизнинг миллионларча хотин-қизларни озод қилиш ва уларни ижодий ишларда актив қатнаштириш соҳасида қилган ишлари жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эгадир. Революциядан илгари Ўрта Осиё хотин-қизларининг тақдири жуда оғир ва аянчли эди. Совет ҳокимияти хотин-қизларни зулматдан озод қилди, уларнинг ёруғ ҳаёт барпо этишлари, билимларни эгаллашлари учун, халқ бахт-саодати йўлида меҳнат қилишлари учун кенг йўл очиб берди.

СССР Олий Советига бўлиб ўтган бундан олдинги сайловлардан кейинги даврда Ўзбекистон олға қараб катта қадам қўйди.

Етти йилликнинг ўтган уч йили мобайнида республика саноати ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ўсиши саккиз процентни ташкил этди. 1961 йилда меҳнат унумдорлиги 1957 йилдагига нисбатан қарийб 17 процент кўпайди. 330 та янги саноат корхонаси ва цехлар ишга туширилди. Сарфланган капитал маблағ икки баравардан зиёд ортди.

Пахтачиликни ва республика қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. 1961 йилда етиштирилган пахта 1957 йилдагига нисбатан 109,5 процентни, каноп ва жут 209 процентни, сабзавот 118 процентни, мева ва резавор экинлар 129,5 процентни, узум 187,3 процентни, гўшт 122,4 процентни, сут 132 процентни, жун 122,9 процентни, тухум 119,8 процентни, пилла 136,7 процентни ташкил этди. Колхоз ва совхозларда мол туёғи кўпайди.

Кейинги беш йил ичида 1 миллион 630 минг киши, яъни Ўзбекистон аҳолисининг қарийб бешдан бир қисми республика шаҳар ва қишлоқларидаги янги уйларга кўчиб жойлашди. Аммо шуни айтиш кераки, уй-жой проблемаси энг кескин проблемалардан бири бўлиб қолмоқда. Республика партия ташкилоти аҳолининг обод уй-жойларга бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш вазифасини энг қисқа муддатларда ҳал этишга бундан буён ҳам катта эътибор беради.

Партиямиз ленинча сиёсатининг самаралари социалистик экономиканинг юксалиши, маданиятнинг равнақ топишидагина эмас, балки совет социалистик демократиясининг ривожланишида ҳам яққол кўриниб турибди.

Йил сайин неча миллионлаб совет кишилари мамлакат ишларини бошқаришга жалб қилинмоқдалар. Масалан, Ўзбекистонда 59 киши СССР Олий Советининг, 444 киши Ўзбекистон ССР Олий Совети, 164 киши Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутатидир. Маҳаллий Советларнинг составида 62.777 депутат бўлиб, уларнинг етмиш процентини ишчи ва колхозчилар ташкил этади. Республикадаги маҳаллий Советларнинг ҳаммасида 7.300 доимий комиссия тузилган бўлиб, депутатлардан 49 минг киши бу комиссияларнинг ишида актив қатнашмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари эришилган муваффақиятлар билан ҳақли суратда фахрланмоқдалар. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинча миллий сиёсатини изчиллик билан амалга ошириш туфайли бу муваффақиятларни қўлга киритиш мумкин бўлди. Бизнинг қалбимиз жонажон партияга ва унинг халқ бахт-саодати учун толмас курашчи ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитетига чексиз миннатдорчилик туйғулари билан тўлиб-тошди.

Биз ўз қардошларимиздан — СССРдаги барча халқлардан ва аввало, янги ҳаёт барпо қилишда бизга жуда катта ёрдам ҳамда мадад бераётган улуғ рус халқидан чексиз миннатдормиз.

Бизнинг мамлакатимизда ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги туфайли миллатлар ва элатларнинг шундай қудратли ҳамкорлиги ва дўстлиги вужудга келдики, революциядан илгариги тарих бундай ҳамкорлик ва дўстликни асло кўрган эмас. Биз ана шу буюк ҳамкорликка, халқларнинг ана шу қудратли қардошлигига доим содиқ бўлиб қоламиз.

КПССнинг янги Программаси бизнинг мамлакатимизда миллий масаланинг ҳал этилишини маркс-ча-ленинча чуқур анализ қилиш асосида иттифоқчи республикаларнинг экономикаси ва маданиятини бундан буён ҳам ҳар томонлама юксалтириш, янада мустаҳкам қардошларча ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамни, жипслашиш ва яқинлашувни таъминлаш, СССР халқлари миллий давлатчилиги формаларини такомиллаштириш соҳасидаги конкрет вазифаларни белгилаб беради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев партия XXII съездида қилган докладида айтдики, «коммунистик қурилишнинг кенг авж олиши СССРда миллий муносабатларнинг ривожланишида янги босқичдир... Ҳар бир республика коммунизм қурилишдан иборат умумий ишга қанча кўп ҳисса қўшса, совет миллатларининг кўп қиррали ўзаро алоқалари ҳам шунчалик кенг бўлади».

КПССнинг янги Программаси барча иттифоқчи республикаларнинг ишлаб чиқарувчи кучларини янада кучли суратда ривожлантиришни белгилайди.

Ўзбекистон олдида порлоқ истиқболлар очилади.

Йигирма йил ичида республикамизда электр энергияси ишлаб чиқариш 17,5 баравар ортиб, 102 миллиард киловатт-соатни ташкил этади. Бу давр ичида табиий газ билан ишлайдиган бир қанча йирик ёқилғи электростанциялари қурилади.

Бухоро-Хева районида топилган табиий газ конларини ишга солиш муносабати билан республика олдида кенг имкониятлар очилади. Текшириб кўрилган ва тахмин қилинган табиий газ запасларини эътиборга олиб, республикамизда табиий газ чиқаришни 1960 йилдан 1980 йилгача қарийб 170 баравар кўпайтириш ва уни йилига 75 миллиард кубометргача етказиш мўлжалланди.

Шу йигирма йилликда Ўзбекистон бир қанча қимматли рангли металлар ишлаб чиқариш жиҳатидан Совет Иттифоқида етакчи ўринлардан бирини эгаллайди.

Республиканинг химия саноати катта истиқболга эгадир. 1980 йилга келиб, химия саноатининг маҳсулоти қарийб 70 баравар ортади.

Республика машинасозлиги олға қараб янги шахдам қадам қўяди. Йигирма йил ичида машинасозлик саноатининг маҳсулоти 12 баравар кўпаяди.

Енгил ва озиқ-овқат саноати ҳам тобора ривожланади.

Шу йигирма йиллик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини кескин суратда юксалтириш даври бўлади.

Ўзбекистон мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлиб келди, ҳозирда ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Биз севикли Ватанимизни пахта билан тобора кўпроқ миқдорда таъминлашни ҳамиша ўзимизнинг энг биринчи интернационал бурчимиз деб қараб келдик ва шундай деб қараймиз. Бош перспектив планда 1980 йилда пахта етиштиришни етти миллион тоннагача етказиш кўзда тутилган. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги илғорларининг февраль ойида бўлиб ўтган кенгаши етти йилликнинг тўртинчи йили марраларини белгилаб берди. Етти йилликнинг тўртинчи йилида 3 миллион 350 минг тонна пахта етиштирилиши керак.

КПСС Марказий Комитетининг, Марказий Комитет Президиумининг, шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг пахтачиликни ривожлантириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келаётганликлари пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги ишимизда бизга илҳом бағишлайди. КПСС XXII съездидан кейиноқ қишлоқ хўжалик ходимларининг биринчи зонал кенгаши Тошкентда ўтказилди. Бу кенгашда мамлакатимиздаги барча пахтакор республикаларнинг вакиллари ҳозир бўлдилар. Кенгашнинг ишида ўртоқ Н. С. Хрушчев қатнашди.

Никита Сергеевич республикамизда саккиз кун бўлди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев хўжалик қурилишининг энг мураккаб масалаларини конкрет ҳал қилиш намунасини ҳаммамизга кўрсатиб берди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон партия ташкилотлари Тошкент зонал кенгашида ўртоқ Н. С. Хрушчев томонидан қўйилган вазифаларни бажариш учун тегишли чораларни кўрмоқдалар.

Йигирма йилга мўлжалланиб тузилган перспектив план пахтачиликни янада юксалтириш билан бир қаторда, чорвачилик, пиллачилик, лубкорлик, сабзавотчилик, боғдорлик, узумчилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам ривожлантиришни кўзда тутади. Республикада ирригация-мелиорация қурилиши ғоят кенгайтириб юборилади.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Куйбишев районидаги 164-сайлов участкасида СССР Олий Совети сайловларига тайёргарлик тобора қизғин тус олмоқда. Суратда: сайлов участкасининг секретари ўртоқ Валентина Ивановна Кирилина (ўнгда) агитаторлар билан суҳбат ўтказмоқда.

А. Абалян фотоси.

Ўзбекистон касаба союзларининг VII съезди

Иккинчи мартда Ўзбекистон касаба союзларининг VII съездида Ўзбекистон касаба союзлари совети ва ревизия комиссиясининг докладлари юзасидан музокаралар давом этди. Докладларни муҳокама қилишда Қорақалпоғистон АССРдаги «Амударё» совхози ишчилар комитетининг раиси М. Кобланов, Андижон область Жалақудуқ район ипакчилик бўлимининг агрономи С. Орзубоева, Ванновск нефтни қайта ишлаш заводининг директори И. Т. Ставерский, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси Н. В. Мартинов ва бошқа ўртоқлар қатнашдилар.

Съездда ВЦСПС секретари К. А. Гусейнов нутқ сўзлади.

Съездда Тожикистон, Грузия ва Молдавия касаба союзларининг съездларидан, бошқа қардош республикалар касаба союзлари советларидан съезд номига олинган табрик телеграммалари ўқиб берилди. Съезд ҳам ўз навбатида касаба союз советларининг республика съездларига табрикнома юборди.

Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси С. Н. Нуриддинов якунловчи нутқ сўзлади.

Съезд касаба союзлари республика советининг ҳисобот даврида қилган ишини қониқарли, деб топди ва резолюция қабул қилди. Бу резолюцияда КПСС XXII съездининг тарихий қарорлари асосида республика касаба союзларининг фаолиятини янада такомиллаштиришга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Съезд Ўзбекистон касаба союзлари совети ва ревизия комиссиясининг составини яширин овоз бериш йўли билан сайлади.

Съезд делегатлари ғоят баланд руҳ билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга табрикнома қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

КАСАБА СОЮЗ ИШИНИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ СЪЕЗДИДАН

◇

Ўзбекистон касаба союзларининг VII съезди Тошкентда икки кун давом этди.

Съезд делегатлари Ўзбекистон касаба союзлари Совети ва ревизия комиссиясининг ҳисобот докладларини ҳар томонлама муҳокама қилдилар. Улар ўз нутқларида республика касаба союзларининг ўтган икки йил ичида бажарган катта ташкилотчилик ишларининг якунларини тўпладилар, КПСС XXII съездининг тарихий қарорлари асосида касаба союз ташкилотларининг ҳамма ишини янада такомиллаштириш йўлларини белгиладилар.

Нотиқлар ўз нутқларида мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг КПСС янги Программаси белгилаб берган улуғвор планлари туфайли республика меҳнаткашларининг ватанпарварлик ғайрати ғоят ўсганлиги тўғрисида гапирдилар. Делегатлар ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар ва ишдаги камчиликларни кўрсатиб, бу камчиликларни тугатиш йўлларини белгиладилар.

Самарқанд область касаба союз советининг раиси **А. Мирмуҳамедова** ўз нутқида касаба союзлари бошқариш мактаби, хўжалик юритиш мактаби, коммунизм мактабидир, дейди. Касаба союз ташкилотларининг энг муҳим вазифаси, omманинг ўсиб бораётган ташаббус ва фаолиятини етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга, ҳар бир корхонада мавжуд бўлган ишлаб чиқаришнинг бой резервларидан тўлароқ фойдаланишга сафарбар қилишдан иборатдир. Самарқанд областида дейди нотиқ, Татьяна Кардош издошларининг сафи тобора ўсмоқда. 16 йирик завод ва фабрика коллективлари коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш ҳуқуқи учун курашмоқда. Уч ярим мингдан кўпроқ ишчи коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак номни олишга сазовор бўлди.

Ўртоқ Мирмуҳамедова айтадики, меҳнат унумдорлигини ошириш учун ўтказилаётган мусобақада қатнашаётган ишчилар учун барча шарт-шароитни вужудга келтириш тўғрисида касаба союзлари ва маъмуриятнинг ғамхўрлик қилиши социалистик мусобақани ривожлантиришнинг энг муҳим шартларидан биридир.

«Жанубий Оламушук» нефть конининг оператори **П. Эвиляев** ўз нутқида меҳнаткашларнинг техника соҳасидаги ижодкорлигини бутун чоралар билан ривожлантириш зарурлигини айтади. Ана шу илғор корхонада кўп меҳнат талаб этадиган оғир процесслар автоматлаштирилди. Рационализатор ва ихтирочилар техникани тараққий эттириш ишига катта ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган йили уларнинг 134 таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Буларнинг ҳаммаси хўжалик ишларининг натижаларига яхши таъсир кўрсатди. Корхона коллективи ўтган йили пландан ташқари кўп миқдорда нефть чиқарди, меҳнат унумдорлигини анча оширди, нефть ва газнинг таннархини камайтирди.

Нотиқ нефтчиларнинг маданий-маиший шароитини янада яхшилаш билан боғлиқ бўлган бир қанча масалаларни кўтаради.

Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчилари ва хизматчилари касаба союзи Фарғона область комитетининг раиси **И. Ф. Лукьянов** айтадики, касаба союзлари совхозларнинг ва қишлоқ хўжалигидаги бошқа корхоналарнинг ишини тубдан яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳамма турларини ишлаб чиқаришни кескин суратда кўпайтириш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва ҳар бир совхознинг рентабеллигини ошириш лозим.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон касаба союзлари советининг пленуми

Ўзбекистон касаба союзларининг еттинчи съезди сайлаган Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг биринчи ташкилий пленуми бўлиб ўтди.

Пленум С. Н. Нуриддиновни Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси ва президиум аъзоси қилиб, А. В. Браилов, М. Й. Йўлдошеваларни Ўзбекистон касаба союзлари совети президиумининг секретарлари ва аъзолари қилиб сайлади.

М. П. Вишинский, Н. А. Деҳқонхўжаев, С. М. Мусаев, И. М. Парамошкин, Д. Д. Прадишчук, И. Р. Раҳматов, А. Хўжаев, М. Йўлдошева Ўзбекистон касаба союзлари Совети Президиумининг аъзолари қилиб сайландилар.

Пленум Ўзбекистон касаба союзлари советининг бўлим мудирларини тасдиқлади.

* * *

Ўзбекистон касаба союзлари совети ревизия комиссиясининг мажлисида Н. В. Корнеев ревизия комиссиясининг раиси қилиб сайланди. (ЎзТАГ).

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Республика меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги янада юксак даражага кўтарилади. Аҳолига сотиладиган саноат ва озиқ-овқат товарлари кўп даражада ортади. Барча мактабларни бир сменали машғулотларга кўчириш соҳасидаги ишлар тугалланади. Республика партия ташкилоти болалар боғчалари ва яслилари санаторийлар, дам олиш уйлари ва бошқа шифохоналар сонини кўпайтиришга катта аҳамият беради.

Партия томонидан олдимизга қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажармоқ учун барча кучларни сафарбар қилиш ва фидокорона ишлаш керак.

Бизнинг эришилган муваффақиятлар билан хотиржам бўлишга ҳақимиз йўқ, бизда ҳали кўп камчиликлар борлиги учун ҳам хотиржамлик ва бепарволикка берилиб кетишга сира ҳақимиз йўқ. Аҳолининг баъзи кенг истеъмол товарларига бўлган талаби ҳали тўла қондирилмаётир. Мен юқорида айтиб ўтганимдек, уй-жойлар етишмаётир. Афсуски, республикада давлат планларини бажармаётган саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари бор. Шу билан бирга, саноат корхоналари ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати кўпинча паст бўлади. Бизда камқувват колхоз ва совхозлар ҳали ҳам бор. Чорвачиликни ривожлантиришда жиддий орқада қолмоқдамиз. Аҳолига медицина, савдо-сотиқ ва маиший хизмат кўрсатишда, маданий-оқартув муассасаларининг ишида катта-катта камчиликлар бор.

Биз бу камчиликларга нақадар тез барҳам берсак, коммунизм қуришдан иборат буюк ишга шу қадар кўп ҳисса қўшамиз.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов партиямиз ва ҳукуматимиз ташқи сиёсатининг эришган муваффақиятларини, улуғ дўстлик воситалари билан боғланган қудратли мустаҳкам жаҳон социалистик системаси қўлга киритган ғалабаларни характерлаб, яна қуйидагиларни айтади:

— Коммунистик партия аввалги сайлов кампанияларида бўлгани каби СССР Олий Советига ўтказиладиган ҳозирги сайловларда ҳам партиясиз ишчилар, деҳқонлар, интеллигентлар билан маҳкам бирлашиб, мустаҳкам иттифоқ бўлиб иш кўради. Турмушда синалган, социализм ғалабаси учун кураш тажрибасининг синовидан ўтган бу иттифоқ қудратли, таъсирчан куч бўлиб, партия ва халқнинг тош-метиндек мустаҳкам бирлигини ёрқин ифода этади.

Совет кишилари коммунистлар билан партиясизлар мустаҳкам блокининг номзодлари учун овоз берар эканлар, КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, улуғ Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш учун, халқ фаровонлигини янада юксалтириш учун, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун овоз берган бўладилар.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодларини СССР Олий Советига якдил сайлаш билан совет халқларининг кўп миллатли дўст оиласи нақадар жипс ва мустаҳкам эканлигини, ана шу дўст оила ўзининг жонажон Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати теварагига нақадар маҳкам уюшганлигини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатадилар. Жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати учун халққа фидокорона хизмат қилишдан юксакроқ нарса йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Сўзимнинг охирида менга нисбатан кўрсатган юксак ишонч ва ҳурматингиз учун сизларга, Тошкент-Ленин сайлов округининг барча сайловчиларига яна бир марта ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз. Мен ўзимнинг бутун куч-ғайратимни ана шу юксак ишончни оқлаш учун сарф қиламан. Сизларга барча сайловчиларга шахсий ҳаётингизда бахт-саодат ва севикли Ватанимиз равнақи йўлида, коммунизм тантанаси йўлида янги меҳнат зафарларига эришувингизни тилашга ижозат бергайсиз.

(Ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бир неча марта қарсаклар билан бўлиниб турди).

Сайловчилар номзодлари билан учрашмоқдалар

КРАСНИЙ ЛУЧ, Луганск области, 1 март. (ТАСС). Байрамлардагидек безатилган Маданият саройида Красний Луч сайловчилари СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига номзод КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат Украина ССР Министрлар Советининг Раиси Владимир Васильевич Шчербицкий ҳамда СССР Олий Советининг Миллатлар Совети депутатлигига номзод Украина КП Луганский обкомининг биринчи секретари Владимир Васильевич Шевченко билан учрашдилар.

Ишончли вакил — 7—8-шахта бош инженерининг ёрдамчиси И. В. Татарцевга сўз берилади. У, сайловчиларга ўртоқ В. В. Шчербицкийнинг партия ва давлат ишларидаги самарали фаолияти ҳақида, ўтган тўрт йил ичида сайлов округида юз берган ажойиб ўзгаришлар ҳақида гапириб берди.

Йиғилишда Иттифоқ Совети депутатлигига номзод В. В. Шчербицкий нутқ сўзлади. Ҳозир бўлган кишилар уни қизғин кутиб олдилар.

* * *

ТБИЛИСИ, 2 март. (ТАСС). Кеча З. Палиашвили номли опера ва балет театрида Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Тбилиси-Первомайский сайлов округи сайловчиларининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш СССР Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Василий Павлович Мжаванадзе билан учрашишга бағишланди.

Ишонли вакил — Тбилисидаги Ленин номли электровозсозлик заводининг директори И. И. Зерекидзе ва бошқалар совет халқи аввалги сайловлардан буён ўтган тўрт йил ичида Коммунистик партия раҳбарлигида экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида катта муваффақиятларга эришганлиги тўғрисида гапирдилар.

Йиғилиш қатнашчилари томонидан самимий кутиб олинган В. П. Мжаванадзе нутқ сўзлади.

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК

БИНОКОРЛАР КЕНГАШИДАН

Никита Сергеевич Хрушчев КПССнинг XXII съездида қилган ҳисобот докладида капитал қурилишни масалаларнинг масаласи, деб атади. Бу таърифнинг чуқур маъноси бор. Бутун мамлакатимиз коммунистик жамиятнинг буюк янги иншоотлари билан қопланаётган бир пайтда халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда, меҳнаткашларнинг фаровонлигини оширишда қўлга киритиладиган муваффақиятлар бинокорларнинг иш суръатлари ва иш сифатларига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Улар Ўзбекистоннинг экономикасини юксалтиришга жуда салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

26-27 февралда Тошкентда бинокорларнинг республика кенгаши бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети томонидан чақирилган бу кенгашда партия ва халқнинг юксак талаблари тўғрисида, янги корхоналар, ирригация системалари ва уй-жой массивлари қурилишини максимал даражада тезлатиш ва арзонлаштириш зарурлиги тўғрисида гапирилди.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистонда қурилиш ишлари мислсиз кенгайтириб юборилганлигини исбот этувчи рақамларни ифтихор билан тилга олдилар. Қурилиш ишлари ҳажми республика Қурилиш министрлиги бўйича 1957 йилдагига нисбатан икки баравар кўпайди. Шу министрлик бўйичагина ўтган йили 223 саноат корхонаси, маданий-маиший ва коммунал объектлар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Қурилишнинг индустриал базаси мустаҳкамланди. Ишлаб турган бешта уй қуриш корхонаси йилига 275 минг квадрат метр ҳажмида уй қурмоқда. Бу йил ишга туширилаётган яна бешта завод йилига 175 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой тайёрлаб бериши керак.

Қурилиш практикасида механизмлардан кенг фойдаланиш ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштиришга, телемеханика ва электрониканинг энг янги ютуқларидан фойдаланишга кенг йўл очиб беради. Бу соҳадаги ишлар гарчи эндигина бошланган бўлса ҳам, унинг дастлабки натижалари кўриниб турибди.

Аммо, деб таъкидлади республика қурилиш министри С. И. Иброҳимов, янги техника ҳар қанча яхши бўлмасин, қурилиш майдонларида меҳнатни моҳирлик билан ташкил этиш ҳам муҳимдир. Министр шундай бир мисол келтирди: 153-қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш бошқармасида комплекс хўжалик ҳисоби бригадалари тузилиши натижасида меҳнат унумдорлиги уч баравар ошди. 48 квартирали ғиштин уй биносини аввалларидагидек бир йил ичида эмас, балки 50-55 кун ичида қуриш имконияти туғилди.

Лекин меҳнатни ташкил этишда, техникадан фойдаланишда, илғор иш тажрибаларини оммалаштиришда, қурилишларни материал-техника билан таъминлашда ҳали жуда кўп камчиликлар бор.

Ана шу нуқсонларни йўқотиш учун нима қилмоқ керак?

СССР Госстройи экономика бўлимининг бошлиғи А. Т. Репенко, Ўзбекистон ССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари Р. А. Саркисова ва кенгашнинг бошқа қатнашчилари капитал маблағлар ва моддий ресурсларнинг кўп қурилишлар ва объектларга сочиб юборилишига узил-кесил хотима бериш зарур эканлигини кўрсатдилар.

Қурилиш ишлари суръатини жадаллаштириш билан бир қаторда уларнинг сифатини кескин суратда яхшилаш ҳам муҳимдир. Ахир, биноларнинг кўпи «қониқарли» баҳо билан топширилаётганлиги, баъзан чала жойларини қайта ишлаш талаб қилинаётганлиги маълум-ку. Янги уйларга, шунингдек махсус ишларнинг айрим турлари юзасидан гарантия паспортлари беришни кенг қўлланиш керак. Республика Қурилиш министрлигига қарашли 160-трест бошқарувчиси А. А. Абдуҳамидов шу тўғрида гапириб, трест ходимлари ўтган йили ленинградликлар ташаббусини қўлланиб, 48 квартирали учта уй биносини битказиб топширганликларини айтди.

Ўзбекистон ССР Госстройи раисининг ўринбосари Ғ. У. Алиев, республика ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари М. П. Вишинский, Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Илюхин, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши раисининг ўринбосари В. А. Пономарев, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. А. Юриц ва кенгашнинг бошқа қатнашчилари ҳам бинокорларнинг ишини такомиллаштиришга қаратилган қимматли таклифлар киритдилар.

Янги ерларни ўзлаштириш соҳасида бинокорлар олдида олижаноб ва масъулиятли вазифалар турибди. Ҳозирги кунда бинокорлар ишининг асосий фронти республиканинг жанубига кўчирилганлиги бежиз эмас. Партия XXII съезди Қарши даштларини ўзлаштириш вазифасини қўйди. Қарши даштларидаги маҳсулдор ерларда юзга яқин совхоз ташкил этилади.

Ўзбекистон жанубидаги қўриқ ерларни ўзлаштириш учун бу йил қандай ишлар қилинади? Яқинда Сурхондарё суви тўсилди. Бу эса, республиканинг жанубидаги бошқа бир йирик қўриқ майдонларини — Шеробод даштини ўзлаштира бошлашга асос яратади. Бу йил Жанубий Сурхон сув омборида дастлабки 150 миллион кубометр ҳажмида сув тўпланади. Шеробод магистрал канали қурила бошланади.

«Главголодностепстрой» бошлиғининг ўринбосари Д. К. Терситский Ўзбекистоннинг жанубидаги қўриқ ерларни ўзлаштирувчилар учун фойдали бўлган тажрибалар ҳақида сўзлади. Жумладан, у Мирзачўлда бинокорлар муваққат уй-жой ва муваққат ишлаб чиқариш бинолари қуришдан воз кечиб бирданига капитал бинолар қураётганликларига эътиборни жалб этди. Бу ҳам фойдали, ҳам қулай. Тошкент денгизи қурилишининг бошлиғи С. А. Азизов ва «Ферганаводстрой» трестининг бошқарувчиси С. Р. Расуловлар ҳам ирригация қурилиши соҳасидаги муҳим тажрибалар тўғрисида гапирдилар.

Қишлоқ посёлкаларини шаҳар типидаги аҳоли яшайдиган йирик пунктларга айлантириш ҳозирги пайтнинг талаби бўлиб қолди. Колхозлараро қурилиш ташкилотлари агрошаҳарчаларни вужудга келтиришда ҳал қилувчи роль ўйнайдилар. Бундай ташкилотлар ҳозирги пайтда республиканинг деярли ҳамма районларида ташкил этилган. Ўтган йили қишлоқ хўжалик артелларидаги бутун капитал қурилишнинг 48 проценти уларнинг ҳиссасига тўғри келди.

Кенгаш қатнашчилари қишлоқларда қурилишнинг индустриал методларидан кенг фойдаланиш, қишлоқ посёлкаларини электрлаштириш ва газлаштириш, водопроводлар қурилишини жадаллаштириш зарурлиги тўғрисида гапирдилар.

Москваликлар махсус график тузиб, уй-жой қурилиши йиллик планларининг 60 процентини йилнинг биринчи ярмида, 25 процентини учинчи кварталда ва 15 процентини тўртинчи кварталда бажаришга қарор бердилар. Ўзбекистон бинокорлари москваликларнинг ана шу ажойиб ташаббусини қўллаб-қувватладилар. Шундай график бўйича ишлаш учун республикада ҳали кўп иш қилишга тўғри келади, албатта.

Кенгаш қатнашчилари Белоруссия ССР қурилиш министрининг ўринбосари Л. С. Папернонинг нутқини самимий кутиб олдилар. Л. С. Паперно ўз республикасидаги бинокорлар номидан Ўзбекистон меҳнаткашларига салом топшириб, уларнинг КПСС XXII съезди тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида батафсил сўзлаб берди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари И. М. Нажесткин нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги, Ўзбекистон Сув хўжалиги министрлиги ва «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси ташкилотлари ва корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳамда хизматчилари номидан 1962 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Кенгаш қатнашчилари гулдурос қарсаклар остида КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга мактуб қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

КАСАБА СОЮЗ ИШИНИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРАЙЛИК

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА

Областдаги совхозларнинг коллективлари деҳқончиликнинг юксак маданияти учун социалистик мусобақани кенг ривожлантириб юбордилар. Касаба союзларининг бевосита иштироки билан ишлаб чиқилган ана шу мусобақа шартлари илғор агротехника усулларидан фойдаланиш, кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишларни максимал даражада механизациялаштириш, маҳсулот единицасини етиштириш учун меҳнат сарфини камайтириш каби кўрсаткичларни ҳам ўз ичига олади.

Ҳозирги вақтда Фарғона областидаги партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг асосий эътибори кўкламги экиш кампаниясига ўз вақтида ва сифатли тайёргарлик кўришга қаратилган.

Область меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг яқинда ўтказиладиган Пленумини ҳамда СССР Олий Совети сайловларини муносиб кутиб олиш учун мусобақани авж олдириб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан берилган топшириқни тўла ва ошириб бажариш учун ҳамма чораларни кўрадилар.

Касаба союзларининг олтин фонди бўлган ишлаб чиқариш новаторларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларга зўр эътибор ва ғамхўрлик қилиш зарур. «Ташсельмаш» заводининг полировшчиги **А. А. Койка** ва «Шаргунуголь» бошқармаси коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи **П. Хурсанов** ўз нутқларида ана шундай хулоса чиқардилар. Ишлаб чиқариш илғорлари, Ўзбекистон касаба союзлари Совети мусобақага раҳбарликни такомиллаштириши, новаторларнинг талабларига жиддий эътибор бериши лозим, дейдилар.

Тошкент область касаба союзлари Советининг раиси **И. Р. Раҳматов** қуйидагиларни айтди: Тошкент областининг касаба союз ташкилотлари жамоатчилик асосларида ишлашни кенг жорий қилайлик, деган шиор остида иш олиб бормоқдалар. Областда шаҳар, район касаба союз комитетлари, новаторлар кенгашлари, жамоат конструкторлик бюролари, қурилишлардаги контроль постлари, халқ университетлари ва техника тараққиёти университетлари, халқ театрлари жамоатчилик асосларида ишламоқда.

Ишчиларнинг малакасини ошириш — касаба союзларининг энг муҳим вазифаларидан биридир, — деб таъкидлайди «Бухаранефтегаз» трести касаба союз бирлашган группа комитетининг раиси **И. И. Финаревский**. Трестга қарашли корхоналар ва цехларда, дейди у, касблар бўйича социалистик мусобақа кучайтириб юборилди. Ҳозирги вақтда Бухоро газчиларининг бир ой ичида республика халқ хўжалигига бераётган гази бутун 1959 йилда чиқарилган газ миқдорига баравардир.

Қорақалпоғистон область касаба союз Советининг раиси **У. Сапаров** новаторлик тажрибасини пропаганда қилиш — мусобақада асосий иш эканлигини таъкидлайди ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида илғорларнинг иш тажрибаларини оммалаштиришда, ҳар бир хўжаликнинг гектар бошига камида 25 центнердан пахта олиш учун, чорвачиликни янада ривожлантириш учун курашда совхоз ходимларининг роли катта эканлиги ҳақида гапиради.

Касаба союзлари комсомол билан маҳкам алоқа боғлаб иш олиб бориши керак, — дейди Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **М. Иброҳимов**. Нотиқ съезд делегатларининг эътиборини ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш билан боғлиқ бўлган бир қанча масалаларга, жумладан, ишчи ёшларнинг ўқиши масалаларига эътиборни жалб этади.

Ўртоқ Иброҳимов ўз нутқида ёш ишчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалаларига ҳам батафсил тўхталиб ўтди.

Съезд Мандат комиссияси раиси **М. П. Вишинскийнинг** доклади тингланди. Съезд делегатларининг 70 процентидан кўпроғи жамоатчилик асосларида ишлаётган активлардан иборат. Съезд делегатларининг 50 процентини хотин-қизлар ташкил этади.

Съезд Мандат комиссиясининг докладини тасдиқлаш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилади.

Меҳнаткашлар соғлиғи ҳақида ғамхўрлик қилиш — ҳар бир касаба союз раҳбарининг шарафли бурчидир, — дейди Сирдарё район касалхонасининг врачи **Е. П. Назарова.** Сирдарё районининг касаба союз ташкилотлари соғлиқни сақлаш органлари билан биргаликда медицина муассасаларининг, шунингдек жамоатчилик медицина кенгашларининг ишини такомиллаштирмоқдалар. Ҳамма қишлоқ врачлик участкалари ҳузурида ва бирлашган касалхона ҳузурида ана шундай кенгашлар ташкил этилган.

Хоразм область касаба союзлари Советининг раиси **А. Худойберганова** ўз нутқида муҳим масалани ўртага қўяди. У, коллектив шартномаларнинг бажарилишини кун сайин контроль қилиб туриш зарурлиги ҳақида гапиради. Касаба союзлари бу ишни хўжалик раҳбарлари билан мустаҳкам алоқа боғлаб олиб боришлари керак. Ишчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш юзасидан коллектив шартномаларда кўзда тутилган тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишига эришмоқ лозим.

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи касаба союз завод комитетининг раиси **Х. Ғаниев** ҳам ишчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишга эътиборни кучайтириш зарурлиги ҳақида гапиради.

Касаба союзлари оммани юксак коммунистик онглилик руҳида, олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун масъулиятни сезиш руҳида тарбиялашлари лозим, дейди Қорақалпоғистон АССРдаги «Амударё» совхози ишчилар комитетининг раиси **М. Кобланов.** Ишчилар комитетининг раиси совхоз касаба союз ташкилотининг фаолияти ҳақида гапириб айтадики, хўжаликда кўклам экиш кампаниясига намунали тайёргарлик кўриш учун, пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун мусобақа тобора кенгаймоқда.

Самарқанд областидаги В. И. Ленин номли совхознинг донгдор чўпони **Ш. Чўлиев,** Андижон область, Жалақудуқ районидан агроном **С. Орзубоева** ўз нутқларини қишлоқ хўжалигини янада кескин даражада юксалтириш учун умумхалқ курашида касаба союзларнинг ролини ошириш масалаларига бағишлайдилар.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси **Н. В. Мартинов** минбарга чиқади. У республика саноат корхоналарининг ишини батафсил таҳлил қилади, Ўзбекистон меҳнаткашлари етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, ишлаб чиқаришда техникани тараққий эттириш учун курашда қўлга киритган кўпгина муваффақиятларини кўрсатувчи рақамларни келтиради. Шу билан бирга нотиқ эришилган муваффақиятлар билан чекланиб қолиш сира мумкин эмаслигини таъкидлайди. Завод ва фабрикаларда ҳали ҳам кўпгина камчиликлар борки, ишлаб чиқариш ходимларининг куч-ғайрати ана шу камчиликларни бартараф қилишга қаратилиши керак. Энг муҳим вазифа — ҳар бир корхонада мавжуд бўлган жуда катта ишлаб чиқариш резервларини тезроқ ишга солишдан иборатдир.

Ванновск нефтни қайта ишлаш заводининг директори **И. Т. Ставерский** ҳам ўз нутқида ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга, мавжуд резервлардан янада тўлароқ фойдаланишга оид масалаларни ўртага қўйди.

Меҳнатни муҳофаза қилиш масалаларини ҳар бир иш жойининг конкрет шароитларини ҳисобга олган ҳолда ҳал этиш керак. Чирчиқ электрохимия комбинати коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи **Р. Эгамбердиев** ўз нутқида ана шу ҳақда гапирди.

Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчилари ва хизматчилари касаба союзи республика комитетининг раиси **С. М. Мусаев** ўз нутқининг каттагина қисмини қишлоқ меҳнаткашларининг социалистик мусобақасига раҳбарлик қилиш масалаларига бағишлайди. Касаба союз ташкилотлари, деб таъкидлайди у, **механизатор кадрларга** катта эътибор беришлари зарур, чунки қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш кўп жиҳатдан механизаторларнинг ишига боғлиқдир. Касаба союз комитетлари ўзларининг бутун ташкилотчилик ишлари билан механизаторлар малакасини оширишга, илғорлар тажрибасини кенг жорий қилишга, тракторчиларга, пахта териш машиналарини ҳайдовчи механикларга, комбайнчиларга ва бошқа механизатор кадрларга маданий-маиший хизматни яхшилашга ёрдам беришлари керак.

Маданий-оммавий ишларни ҳамма жойда муттасил олиб бориш керак. Тошкент тўқимачилик комбинати Маданият саройининг коллективи ўз фаолиятини ана шу шиор остида олиб бормоқда. Ана шу Сарой правлениесининг раиси **Ю. П. Супоницкая** тўқимачилар ўртасида олиб борилаётган тарбиявий ва маданий-оммавий ишлар оқартув муассасаси рамкасида чекланмаётганлиги ҳақида гапириб берди. Бу иш комбинат фабрикаларидаги ҳамма қизил бурчакларда, ишчиларнинг уйларида ва ётоқхоналарда олиб борилмоқда. Ёз фаслида тўқимачилар шаҳарчасидаги ҳамма очиқ майдончаларда лекциялар, суҳбатлар ўтказиш учун, кинофильмлар кўрсатиш ва огзаки журналлар ўқиш учун, кекса большевиклар, фан ва маданият арбоблари билан учрашувлар ташкил қилиш учун фойдаланилмоқда. Маданият саройи ишидаги асосий хусусият-корхона ҳаёти билан алоқа боғлаганлигидир.

Болалар боқчалари ва болалар яслилари сонини бутун чоралар билан кўпайтириш учун бошланган ҳаракат кенгаяберсин, деб даъват этади съезд қатнашчиларига Фарғона пиллакашлик фабрикасининг мастер ёрдамчиси **Р. Иброҳимова.** Бу ишчи корхона ҳаётидан олинган мисоллар асосида болалар муассасаларининг кенгайтирилиши кўп болали аналарга гина оналарни ижтимоий-фойдали меҳнатга жалб қилиш, ўқиш учун кўпроқ вақт ажратиш имкониятини бераётганлигини кўрсатиб ўтди.

Съездда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **Ф. Е. Титов** нутқ сўзлади.

ВЦСПС секретари **К. А. Гусейнов** съезд қатнашчиларига нутқ билан мурожаат қилди.

Қабул қилинган резолюцияда съезд КПСС XXII съездининг тарихий қарорлари муносабати билан республика касаба союзлари фаолиятини янада такомиллаштиришга қаратилган тадбирларни белгилади.

Съезд Ўзбекистон касаба союзлари Советининг ва ревизия комиссиясининг янги составини сайлади.

Съезд қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга зўр кўтаринки руҳ билан табрик хати қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

Ҳам ишлаб, ҳам ўқимоқдалар

Тошкентдаги «Подъёмник» заводида коммунистчасига меҳнат қилаётган бригада ва ишчилар сони тобора ортиб бормоқда.

Коммунист Н. Горбунов бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари шулар жумласидандир. Уларнинг ўртача ишлаб чиқариш кўрсаткичлари 150 процентни ташкил этади. Бригада аъзолари унумли меҳнат қилиш билан бирга, жамоатчилик ишларида ҳам актив қатнашмоқдалар, ўз билим доираларини кенгайтирмоқдалар. Деярлик ҳамма ишчилар олий ўқув юртлари, техникум ва ўрта мактабларда таълим олишмоқда. В. Якунин молия-иқтисод институтининг 2-курсида, бригадир Н. Горбунов кечки марксизм-ленинизм университетида, Малюгов кечки ишчи-ёшлар мактабининг 10-синфида ўқимоқдалар. Ш. Черноспутова эса шоферлар курсини тугатди.

Н. РАЖАБОВ, Н. ОМОНОВА.

АҲДИГА ВАФОДОРЛАР

Область ижроия комитети маҳаллий саноат бошқармасига қарашли 2-тикув-тўқимачилик фабрикасининг азамат ишчилари зиммага олинган мажбуриятларни ўз вақтида ва сидқидиллик билан адо этишга одатланганлар. Улар 1962 йил топшириғини муддатидан илгари бажариш учун курашиб, ҳозирданоқ унумли меҳнат қилишаяпти.

Ўртоқ М. Апуленский раҳбарлигидаги бадиий цех коллективи февраль ойи ичида пландагидан ташқари 10 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Тўқувчилик цехининг ишчилари эса шу ойда 30 минг метр дорожка, 660 дона гилам тайёрладилар.

Шу кунларда фабрикада СССР Олий Советига сайловлар шарафига бошланган социалистик мусобақа янада авж олдириб юборилди. Ҳар бир цех, бригада ва ишчи ўз зиммасига оширилган мажбурият олиб, фидокорона меҳнат қилаётир. Шоакбаров, Алимова, Рибкина, Крупнова, Зинина, Перова, Шчербакова ўртоқлар каби ишчилар кунлик топшириқларини 1,5—2 ҳиссадан адо этиб, ҳаммага ўрнак кўрсатмоқдалар.

И. РУСТАМОВ,
Оржоникидзе райони.

БУРЖУА САЙЛОВ СИСТЕМАСИНИНГ РЕАКЦИОН МОҲИЯТИ

АГИТАТОРЛАРГА ЁРДАМ

1962 йил 16 мартда бешинчи чақириқ СССР Олий Советининг ваколати тугаши муносабати билан 1962 йил 18 мартда СССР Олий Советига сайловлар ўтказиш белгиланган.

Сайловларга тайёргарлик совет халқининг КПСС XXII съездидан сўнг сиёсий ва меҳнат ғайрати ғоят ошган бир шароитда ўтмоқда. Коммунистик партия кейинги йилларда партия ва давлат ҳаётининг ленинча нормаларини тиклаш, совет демократиясини янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган жуда катта ишларни амалга оширди. Бу эса ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ижодий активлик ҳамда ғайрат-ташаббусни кучайтириб юборди, меҳнаткашлар оммасини давлатни бошқариш ишларига кенг жалб қилиш ва давлат органларининг фаолияти устидан уларнинг контроллигини кучайтириш учун янгидан-янги имкониятлар яратди.

Пролетариат диктатурасининг давлати сифатида вужудга келган Совет давлати ҳозирги янги босқичда умумхалқ давлатига, бутун совет халқининг манфаатлари ва иродасини ифодаловчи органга айланди. КПСС Программасида кўрсатилганидек: **«Социалистик демократияни ҳар томонлама кенгайтириш ва такомиллаштириш, барча гражданларнинг давлатни бошқаришда, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда актив иштирок этиши давлат аппарати ишини яхшилаш ва унинг фаолияти устидан халқ контролини кучайтириш—коммунизм қуриш даврида социалистик давлат тараққиётининг асосий йўналиши ана шулардир».**

Партия Программасида халқ вакиллигининг формаларини такомиллаштириш ҳамда совет сайлов системасининг демократик принципларини ривожлантириш зарурлиги алоҳида уқтирилади.

Ҳозирги вақтда меҳнаткашларнинг йиғилишларида ва матбуотда депутатликка кўрсатилган кандидатларнинг сиёсий ҳамда меҳнат соҳасидаги фаолиятлари ҳар томонлама кенг муҳокама қилинаётир. Советларнинг янада яхшироқ ишлаши учун, янгидан миллионлаб меҳнаткашларнинг давлатни бошқариш мактабини ўтишлари учун ҳар бир сайловда Советлар депутатлари составининг камида учдан бир қисмини янгилаб туриш назарда тутилган.

Совет социалистик давлатининг сайлов системаси умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш принципларига асослангандир. Бизнинг мамлакатимизда 18 ёшга етган барча гражданлар, уларнинг ирқи ва миллати, жинси, диний эътиқоди, билим даражаси, ўтроқлиги, ижтимоий чиқиши, мол-мулкидан қатъий назар, СССР Олий Советига депутатлар сайлаш ҳуқуқидан фойдаланадилар. 23 ёшга етган ҳар бир совет граждани СССР Олий Советининг депутати бўлиб сайлана олади.

Бизнинг сайлов қонунимиз буржуа давлатларида бўлганидек сайлов цензларини, яъни гражданларнинг сайлаш ҳуқуқини чегараловчи шартларни ҳеч бир тан олмайди. Бизда фақат ақлдан озганлар ва суд ҳукми билан сайлов ҳуқуқидан маҳрум қилинган кишиларгина сайловларда қатнаштирилмайди, холос.

Совет сайлов қонуни хотин-қизларнинг эркаклар билан бир қаторда сайлаш ва сайланиш ҳуқуқини эълон қилиш билан бирга, бу ҳуқуқнинг амалга оширилишини таъминлайди. СССР Қуролли Кучлари сафидаги совет гражданлари барча гражданлар қатори сайлаш ва сайланиш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

СССР Олий Советига, иттифоқчи ва автоном республикаларнинг Олий Советларига ҳамда маҳаллий Советларга сайланган ҳамма депутатлар коммунистлар билан партиясизлар блокининг кандидатларидир. Бунда совет халқининг маънавий-сиёсий бирлиги ёрқин акс этган.

Сайловчилар ўзлари сайлаган депутатларнинг фаолиятини доим кузатиб турадилар. Депутат—халқ хизматкоридир. Депутатнинг халқ манфаатларидан ўзга манфаати йўқ ва бўлиши мумкин эмас. У ўзи қилган ишлар тўғрисида сайловчилар олдида вақт-вақти билан ҳисоб бериб туради. Сайловчилар халқ ишончини оқламаган депутатни, қонунга биноан, истаган вақтда чақириб олишлари мумкин. Уларнинг бу ҳуқуқлари СССР Конституциясида ёзиб қўйилган.

Буржуа давлатларининг сайлов системаси мутлақо бошқа асосларга қурилган. Капиталистик мамлакатлардаги сайлов системаси озчиликни ташкил этган эксплуататорларнинг ва ҳукмрон синфнинг манфаатларига хизмат қилади, уларнинг ҳукмронлигини таъминлайди ва қўллаб-қувватлайди. Капиталистик давлатларда сайловлар ҳамиша меҳнаткашларни алдаш учун ниқоб бўлиб келди ва ҳозирда ҳам шундай. Бу мамлакатларда ҳукмрон синфлар сайлов кампанияларини ўтказиб, президентлар, парламентлар, турли маҳаллий органларни сайлайди. Бироқ, демократия деб аталган буржуа «демократияси» аслида меҳнаткашларни алдаш ва уларни шафқатсиз эксплуатация қилишга қаратилгандир.

Ҳозирги вақтда буржуа давлатларининг ҳукмрон доиралари сайлов системаси ва қонунларини «ўзгартириш»га қаратилган тадбирларни ошкора равишда амалга оширмоқдалар. Бунда улар асл мақсадларини яшириш тўғрисида кўпроқ қайғирмоқдалар.

Сайловчиларнинг асосий кўпчилигини оддий меҳнаткашлар ташкил этишига қарамай, вакиллик органларига асосан буржуа вакиллари сайланади. Буржуазия ўзини таъминлаш ҳамда ҳокимиятни бутунича ўз қўлида сақлаб қолиш мақсадида демократия принципларини очиқдан-очиқ бузишгача бориб етади.

Ҳозирги замон империализмининг таянчи бўлган Америка Қўшма Штатларидаги сайловлар бунинг ёрқин мисолидир. АҚШнинг сайлов системаси жумладан шу билан характерланадики, унда сайлов ҳуқуқини чеклашлар ҳаддан ташқари кўпайиб кетган. АҚШда «умумий» сайлов ҳуқуқи фақат формал равишда эълон қилинган. Амалда эса бутунлай бошқа манзарани кўрамиз. Айрим штатларда жорий қилинган сайлов тўғрисидаги қонунларга биноан, аҳолининг кенг табақалари турли хил чеклашлар—цензлар туфайли сайловларда қатнашишдан маҳрум бўлиб қолмоқдалар.

Америка штатларининг сайлов тўғрисидаги қонунларига 50 дан ортиқ турли хил цензлар киритилган бўлиб, улар кам деганда 25 миллион кишининг сайловларда иштирок этишини йўққа чиқаради.

(ДАВОМИ УЧИНЧИ БЕТДА)

ТЕХНИКА ҲАМ, ЭКИПАЖ ҲАМ ЧИГИТ ЭКИШГА ШАЙ БЎЛСИН!

☆ ☆ ☆

КОММУНИЗМ КУРТАКЛАРИ

ШТАТСИЗ БРИГАДИР

Ҳисобот-сайлов йиғилишида сўз олган Оққўрғон қишлоқ Советининг раиси Баҳри опа Тоҳированинг гаплари ҳаммани қойил қолдирди.

— Мен,— деди Баҳри опа,— мамлакатимизда коммунизм қуриш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўллигини вужудга келтириш ишига муносиб ҳисса қўшишга астойдил бел боғладим. Шу мақсадда колхозингиздаги битта бригадага штатсиз бошлиқ бўлиб бориб, текин раҳбарлик қилишни кўнглимга тугиб қўйган эдим. Мана энди, бугун шу ниятимни сизларга айтиб, илтимос қилмоқчиман. Агар мумкин бўлса менинг бу илтимосимни қондирсаларингиз.

Колхозчилар қарсак чалиб юборишди. Халқ ичидан чиққан оддий меҳнаткаш аёл ҳақ олмасдан туриб бригадага раҳбарлик қилиш, пахта етиштиришни кўпайтириш ишига амалий ҳисса қўшишга бел боғлайди-ю, унинг истагини бажо келтирмасдан бўладими.

Колхозчилар, правление бир оғиздан Баҳри опани штатсиз бригадир қилиб тайинлашди.

— Ишончларингиз учун раҳмат,— деди Баҳри опа.— Биз 60х45 схемасида чигит экиб, ҳар гектар ерда 90—95 минг туп кўчат бўлишини таъминлаймиз, гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириш учун курашамиз ва колхознинг ўртоқ Жўра Сафаров бошлиқ бригадасини мусобақага чақирамиз.

Шу кунларда Баҳри опа Тоҳирова ҳормай-толмай меҳнат қилаётир. Далаларда иш қизғин. Бригада аъзолари мўл ҳосилга пухта замин ҳозирламоқдалар. Далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, ер текислаш, тўла гектар учун кураш авжида.

Ташаббускор жамоатчи бригадир Баҳри опа Тоҳированинг янги ишида унга муваффақиятлар тилаймиз.

Р. СУЯРҚУЛОВ,

Оққўрғон район Куйбишев номли колхоз.

Калинин районидаги Карл Маркс номли колхознинг илғор сут соғувчиси Муҳаббат Исроилова ўзига биркитилган 20 бош сигирдан кунига 200 литрдан сут соғиб олмоқда. У ҳар бош соғин сигирдан 4300 литрдан сут соғиб олиш учун курашаётир. Суратда: ўртоқ М. Исроилова.

А. Абалян фотоси.

☆ ☆ ☆

БАҲОР ТАРАДДУДИ

Шу кунларда областимизнинг далаларига бир чиқинг. Мўл «оқ олтин» ҳосили етиштириш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилаётган азамат пахтакорларни кўрасиз. Кўкламги чигит экиш кампаниясини муносиб кутиб олиш йўлида қилинаётган катта ишлардан завқланасиз. Жойлардаги қишлоқ мухбирларимиз редакцияга ёзган кўплаб хат-хабарларида ҳосилдорликни кескин ошириш учун ҳаракат қилаётган пахтакорлар ҳақида, баҳор нафасини сезмаётган бегам раҳбарлар ҳақида ҳикоя қиладилар.

Қишлоқ мухбирларининг хатларидан

Мана, қўлимизда «Мирзачўл» совхозининг 2-бўлимидаги комсомол ёшлар бригадасининг бошлиғи ўртоқ **Гулзода Анорқулова** ёзиб юборган хат. Бригадамиз пахтакорлари, дейди у, 1961 йилни муваффақият билан якунладилар. Биз бу йил ютуқларимизни янада мустаҳкамлаш учун баҳорга катта тараддуд кўраяпмиз. 75 гектар еримиз бор. Шунинг 23 гектари янги ўзлаштирилган ерлардир. Еримизнинг ҳаммаси кузда сифатли шудгорлаб қўйилган эди. Қиш чилласи бошланиш биланоқ биз еримизни тўйдириш, тупроқда кўпроқ нам сақлаш тўғрисида қайғура бошладик.

Ҳозиргача далаларимизга кўп миқдорда маҳаллий ўғит ташиб чиқардик. Ҳамма ерларимизга яхоб суви берилди. Мавжуд ариқ-зовурларни тозалаш ишлари ҳам тугалланиш арафасида турибди. Бизнинг бу йилги мақсадимиз — гектар бошига кам деганда 35 центнердан ҳосил етиштиришдир.

А. Рузумбоев, Ш. Шомуродов ўртоқлар ҳам шу райондан ёзиб юборган хатларида илғор пахтакорлар ҳақида фикр юритишган.

— «Ленинобод» колхозининг бригада бошлиғи ўртоқ Т. Ғазотов, — деб ёзади оққўрғонлик ўртоқ **Н. Тўфонов,** — колхозчиларнинг умумий йиғилишида янги ташаббусни бошлаб берди. Унинг бригадаси аъзолари гектар бошига 40 центнердан «оқ олтин» ундириш билан бир қаторда, колхоз территориясига жойлашган Гоголь номли 11 йиллик мактабнинг ўқувчилар бригадасини ҳамда ўртоқ Б. Назозова бошлиқ бригадани оталикка олдилар. Улар ғўза парваришида бу бригадаларнинг пахтакорларига яқиндан ёрдам берадилар.

Шу районлик **О. Тўрақулов** ва **Қ. Сайдинохунов** ўртоқлар «XXII партсъезд», Куйбишев номли колхозларнинг илғор пахтакорлари шу кеча-кундузда дала ишларини қизитиб юборганликларини хабар қилишган.

Бекободлик ўртоқ **Х. Маманазаров** бизга қуйидагиларни хабар қилган: «Победа» колхози ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажараолмади. Бу муваффақиятсизлик колхоз пахтакорларига аччиқ сабоқ бўлди. Улар бу йил ҳам ерга қараб қолмаслик учун кўкламга тайёргарлик ишларини авж олдириб юбордилар. Колхоз бўйича кам деганда 25 центнердан пахта ҳосили етиштиришга сўз берилди».

Шу районлик ўртоқ **М. Кубаев** «Чаноқ» совхозининг 2-бўлимидаги ўртоқ А. Шодиев бошлиқ бригадада шу кунга қадар гектар бошига 10—12 тоннадан гўнг ташиб чиқарилганини билдирган.

Янгиерлик **Б. Маматқулов** ва **Т. Бойқулов** ўртоқларнинг ёзишларича, 2-«Боёвут» совхозининг Ф. Назарқосимов, 3-«Боёвут» совхозининг Холжигитов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида 25—30 центнерлик ҳосил етиштириш учун олиб борилаётган кураш қизитиб юборилган.

Ж. Аҳмедов, Қ. Собиров (Янгийўл), **Қ. Ортиқов, С. Мирзаалиев, Й. Мансуров** (Орджоникидзе), **Т. Солиев** (Сирдарё), **Ш. Юнусов, П. Самбетов, А. Эргашев** (Бўка), **П. Тожиев** (Ўрта Чирчиқ), **Р. Ҳайдаров, О. Совранбоев, А. Шеров, Т. Мўминов, М. Юсупов, У. Каримов, М. Пейсенов, Н. Саидов** (Чиноз), **Ш. Набиев, Э. Қирқбоев** (Бекобод), **Ю. Абдуалимов, Т. Қўшмаматов Т. Рўзиев** (Комсомол) ўртоқлар ёзиб юборган кўплаб хатларда ҳам баҳорни шайланиб кутиб олиш учун зўр тараддуд кўраётган азамат пахтакорлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Аммо, ҳамма ерда ҳам аҳвол ана шундай қувонарли деб бўлмайди. Кўпгина хўжаликларда дала ишлари жуда суст бажарилмоқда. Айрим раҳбарлар эса ўз ишларига ғоят масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Бу фикримизни бекободлик ўртоқ **Э. Қодиров** ёзиб юборган қуйидаги сатрлар тўла маъқуллайди: «1-«Далварзин» совхозининг 1-бўлимида 2 та ДТ-54, 2 та ДТ-24 ва 5 та «универсаль» тракторлари, 2 та кўсак чувийдиган машина ва бир неча сеялка, культиватор бор. Техникани сақлаш учун сарой қурилмаётганлиги туфайли ана шу трактор ва машиналар очиқ ҳавода занг босиб, лойга қоришиб ётибди. Бўлим раҳбарлари ва совхоз директори ўртоқ Й. Иброҳимов бундай ачинарли аҳволни кўра-била туриб тегишли чора кўрмаётирлар».

Ўртоқ **Н. Тўфонов** Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхознинг 1-бўлимида далага маҳаллий ўғит ташиш ниҳоятда қониқарсиз бораётганини хабар қилган. Бу бўлимда ҳозиргача бор-йўғи 1200 тонна гўнг ташилган. Ўртоқ А. Раҳмонов бошчилик қилаётган бригадада эса ҳанузгача бирор тонна ҳам гўнг ташилмаган. Бўлимда ариқ-зовурларни тозалаш ишлари талабга мутлақо жавоб бермайди.

Гулистонлик ўртоқ **Т. Муҳиддинов** «Коммуна» колхозида, янгиерлик ўртоқ **А. Боймуродов** эса «Фарҳод» совхозининг айрим бўлимларида қишлоқ хўжалик техникасини асраш ва ремонт қилиш ишларига ғоят масъулиятсизлик билан қаралаётганлигини хабар қилганлар.

Пахтакор ўртоқлар! Кўкламга саноқли кунлар қолди. Ишда йўл қўйилаётган камчиликларга тезда барҳам бериб, кўкламни шайланган ҳолда кутиб олайлик. 500 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини кўтариш учун бошлаган курашимизда албатта ғалабага эришайлик!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„Эсизгина 300 минг сўм"

Газетамизнинг шу йил 24 январь сонидаги «Уртўқмоқ» бўлимида юқоридаги сарлавҳа билан танқидий материал босилиб, унда 5-ғишт заводининг Гвардейский кўчасидаги карьердан тупроқ ташиётган машиналари асфальтни кўмиб юборгани, натижада 300 минг сўм маблағ сарф қилиб қурилган йўл ишдан чиқиб қолгани айтилган эди.

Материалда келтирилган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан кўрилган чоралар ҳақида редакция Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши қурилиш материаллари саноати бошқармасининг бошлиғи ўртоқ С. Тўхтахўжаевдан қуйидаги жавобни олди:

«Йўлни лой ва тупроқдан тозалаб туриш, ёз ойларида эса сув сепиш тўғрисида шаҳар саночистка тресги билан битимга келинди.

Тупроқнинг йўл ва кўчаларга тўкилишига йўл қўймаслик учун самосвал машиналарнинг бортлари баландлаштирилди, орқа бортлари эса маҳкамланди.

Кўчада тозалик ўрнатиш юзасидан район ташкилотлари билан келишиб, бошқа бир қатор тадбирлар ҳам амалга оширилмоқда».

Буларнинг мақсади катта

Ғира-шира тонг. Муроджон ариқ лабига келиб беихтиёр тўхтади. Тоғ чўққиларидан пастга томон илон изи бўлиб тушган жилғаларнинг зилол сувлари мана шу ерга келиб қўшилади. Муроджон тошдан-тошга урилиб-кўпириб, қаёққадир шошилаётган сувга тикилиб қолди. Ғириллаб эсаётган тонг шамоли унинг юзларини майин силаб ўтарди.

Ҳа, Муроджон ана шу қадрдон тоғ ёнбағирларида ўсиб унган, ота касбини эгаллаган йигит. Унинг дадаси Мирзааҳмад ота ҳам мана шу тоғ ёнбағирларида қўй боқарди. Мирзааҳмад эрта тонгни кечга, кечни эса тонгга улаб меҳнат қилганда ҳам раҳмат ўрнига сўкиш эшитар, бугунги топгани эртага етмасди. Чунки у ўша даврларда шахсий бойликка ҳирс қўйган бойларнинг қўйларини боқарди.

Эндичи? Умумхалқ манфаатини кўзлаб меҳнат қилаётган кишиларни халқимиз жуда ҳурматлайди. Муроджон халқ фарзанди. У ўрта мактабни тамомлагач, бош чўпон бўлиб ишлай бошлади. Ўша вақтда 10 йил ўқиб энди чўпон бўласанми, дейдиганлар ҳам бўлди. Муроджон уларнинг гапига қулоқ солмади, балки ҳаётни тушунмайдиган ана шундайларга амалда зарба берди. Муроджон дастлабки йилиёқ 1000 бош қўйга қарай бошлади. У чўпонлар билан фикрлашиб, илғорларнинг тажрибасини ўрганиб иш қилабошлади.

Муроджон бош бўлгач, чўпонлар ўз қўйларини эрта тонгдан яйловга олиб чиқабошладилар. Тонгги салқинда қўйлар иштаҳа билан ўт ер, кун исиши билан эса салқин, баҳаво жойга олиб келинарди. Чўпонлар қўйларини ҳар 15 кунда бир текшириб турдилар, ветеринария, зоотехника қоидаларига риоя қилган ҳолда боқдилар. Натижада қўйлар бир кунда 150—180 граммдан семирди. 1000 бош қўйдан 920 ўрнига 1090 бош соғлом қўзи олинди. Давлатга 3360 килограмм юқори сифатли майин ва ярим майин жун топширилди.

Тошкент наслчилик совхозида ўз касбини севган ана шундай чўпонлар кўп. Улар ўзларининг ҳалол ва баракали меҳнатлари билан халқ ҳурматини қозонмоқдалар.

Муроджон Тошбоев билан ёнма-ён туриб астойдил меҳнат қилаётган Буваназар Бойчаев, Мирзааҳмад Тошбоев ҳамда Мутал Тошбоевлар халққа мўл-кўл гўшт етказиб беришдек олий мақсад йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Б. УМАРОВ.

Оҳангарон райони.

ТАЛАБИМИЗ ҚАЧОН ҚОНДИРИЛАДИ?

Илгари бизнинг колхозда ҳар гектар ердан салкам ўттиз центнердан ҳосил олинарди. Ўртоқ Ортиқбой Отақулов сингари бригада бошлиқлари ҳатто 42 центнергача етказиб ҳосил олишни таъминлардилар. Лекин кейинги йилларда колхоз бўйича ҳосилдорлик кескин пасайиб кетди. Ўтган йили ҳар гектар ердан олинган ҳосил 21,6 центнердан ошмади. Йиллик план 85 процент бажарилди.

Нима учун колхозимизда шундай аҳвол юз берди? Нега ҳосилдорлик ошиш ўрнига пасайиб кетди? Ахир, 25 центнердан кам ҳосил оладиган бирорта ҳам хўжалик қолмасин, деган шиор ўртага ташланган ҳозирги шароитда бу билан муроса қилиб бўладими?

Очиғини айтганда бу аҳвол ўзимизга боғлиқ бўлган ва боғлиқ бўлмаган сабаблар натижасида юз бераяпти. Аввало, ерларимиз тўқай ерлар ҳисобига 800 гектар кенгайди. Сўнгра биз ғўзани икки томонлама ишлашни ҳосилдорликни ошириш билан боғлаб олиб бормадик. 60×60 схемаси дуруст экан, деб унга жуда қизиқиб кетдик. Юқори ҳосил кўчатдан олинишини унутаёздик.

Шунинг учун ўтган йили 1200 гектар ерга 60х60 схемаси билан, фақат 150 гектар ерга 60х50 схемаси билан чигит экдик. Натижада 60х60 схемаси билан чигит экилган ерлардан кам, 60х50 схемаси билан чигит экилган ерлардан эса 30 центнердан ҳосил кўтарилди.

Энди биз шу каби йўл қўйган хатоларимизни англаб, уни тузатишга киришдик. Бу йил 1350 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан камида 25 центнердан ҳосил олишга сўз бердик. Бу мақсадга эришиш учун 350 гектар ерга 60×45, 850 гектар ерга 60×50 ва 150 гектар ерга зич қаторлаб чигит экишга қарор қилдик. Мавжуд техника шунга қараб мослаштирилди.

Ариқ-зовур тозалаш, далага гўнг чиқариш, минерал ўғит ташиш, тракторларни ремонт қилиш, квадрат-уялаб чигит экадиган экипаж аъзоларини тайёрлаш каби қатор тадбирлар амалга ошириляпти.

Лекин, бизга боғлиқ бўлмаган айрим зарур тадбирлар жуда секинлик билан амалга оширилаяпти. Бундан икки йил илгари «Главголодностепстрой» томонидан қадимий тўқай ерлардан 800 гектари ўзлаштирилди ва бизга топширилди. Лекин бу ерларни тўла ўзлаштирилган деб бўлмайди.

Сув проблемаси ҳамон ҳал бўлгани йўқ. Шунга қарамай ўтган йили шу ерларга чигит экиш планлаштирилди. Бу ерга 11 километрга чўзилган «Ф-2» каналидан сув келиши керак. Лекин бу каналнинг этак томони баланд қилиб қўйилгани учун сув яхши оқмайди. Сувсизлик натижасида тўқайдаги 200 гектар ердан 1,5 центнердан ҳосил олинди. Бутун меҳнатимиз бекор кетди.

Колхозчиларимизни, механизаторларимизни ёмон ишлаяпти, деб хойий олмаймиз. Масалан, ўртоқ Муртозақул Алибеков бошлиқ бригада аъзолари эски ерлардан 75 гектар ерга чигит экиб, 36 центнердан ҳосил олдилар. Лекин бу бригаданинг тўқайдаги ерларидан олинган ҳосил 10 центнердан ошмади.

Бу йил яна шу тўқайдаги 500 гектар ерга чигит экишимиз, қолган 300 гектар ерда бошқа экин ўстиришимиз лозим. «Главголодностепстрой» ва область суғориш системалари бошқармаси сув билан таъминлаймиз, деб катта ваъда қилишаяпти. Лекин бу ваъдалар бизни қаноатлантира олмайди. «Ф-2» каналининг этак томонини тузатиш жуда секин давом этаётир.

Сўнгра «Ф-2» каналидан келган сув фақат эски ерларимизгагина етарли эди. Ҳозир колхозимиздаги янги ўзлаштирилган 800 гектар ер ҳам шу «Ф-2» каналидан сув олиши лозим. Шунга қарамай «Ф-2» каналининг катта каналдан сув оладиган жойи ҳам кенгайтирилгани йўқ.

Демак колхозимизда сув проблемаси ҳал бўлгани йўқ. Бу аҳвол бизни ташвишлантирмоқда. Ўтган йилги аччиқ сабоқлардан хулоса чиқаришимиз лозим. Биз редакциядан бу талабларимизнинг газета орқали тегишли ташкилотларга етказилишини илтимос қиламиз.

С. ШОМУРОДОВ.

Комсомол районидаги Крупская номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари.

БУРЖУА САЙЛОВ СИСТЕМАСИНИНГ РЕАКЦИОН МОҲИЯТИ

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Американинг деярли ҳамма штатларида ўтроқлик цензи жорий қилинган. Бу цензга биноан, ҳар бир сайловчи мазкур штатда маълум бир вақт ичида (3 ойдан то 2 йилгача) яшаб турган бўлиши керак. Бу эса миллион-миллион қишлоқ хўжалик ҳамда қурилиш ишчиларига, шунингдек иш қидириб бир жойдан иккинчи жойга кўчиб юрган ишсизларга катта зарба беради. Цензлар бюросининг маълумотига қараганда, 1955—1956 йилларда 6 миллиондан ортиқ киши штатдан-штатга кўчиб ўтган ва бунинг оқибатида уларнинг кўпчилиги 1956 йилги сайловларда иштирок этмай қолган.

20 та штатда маълумот цензи амал қилади, у инглиз тилини билишни ҳамда «конституцияни тўғри баён қилиб бериш»ни талаб этади. Бу ценз ҳам меҳнаткашларга қарши қаратилгандир. Маълумки, АҚШда саводсизлар сони бир неча миллион кишига етади.

Айрим штатларда жорий қилинган сайлов солиқлари буржуа «демократияси»нинг ўтакетган реакцион характерини очиб беради. Узоқ муддатдан сўнг овоз бераётган сайловчидан олдинги йиллардаги қарзини тўлаш талаб қилинади. Бунинг натижасида сайлов солиғини тўлай олмаган миллионлаб сайловчилар овоз беришдан маҳрум бўладилар.

АҚШнинг жанубдаги тўрт штатида мол-мулк цензи жорий этилган. Мол-мулки бўлмаган негр аҳолиси бундан катта зарар кўрмоқда. Чунки улар сайлаш ҳуқуқига эга бўла олмайдилар.

Яна бир қатор штатларда хитойлар, японлар ҳамда «мўғул ирқи»га мансуб бўлган шахслар сайловларга қатнаштирилмайди. Негрлар авлодидан бўлган америкаликлар ҳам сайлов ҳуқуқидан маҳрум қилинган кишилар қаторига қўшилади. АҚШда катта ёшдаги ҳар 100 негрдан тахминан 10 таси сайлов рўйхатига киритилади. Шундан атиги биттаси овоз беришга муяссар бўлади.

41 та штатда жазо муддатини ўтаган кишилар овоз бериш ҳуқуқидан маҳрум қилиб қўйилган.

АҚШдаги сайловларда юқори ёш цензи жорий қилинган бўлиб, кўпчилик штатларда бу ценз 21 ёшга тенгдир. Атиги икки штатда—Жоржия ва Кентуккида бу ценз 18 ёшга баравар.

Буржуа мамлакатларида сайловларнинг умумийлиги формал равишда эълон қилингандир. Буржуа сайлов ҳуқуқини ҳеч бир умумий деб ҳисоблаб бўлмайди. Чунки жуда кўп сонли чеклашлар меҳнаткашларнинг кўпчилигини амалда сайловларга қатнаштирмасликка қаратилган. Масалан, АҚШда 1948 йилги президент сайловларида 20 миллион киши овоз бериш ҳуқуқидан маҳрум қилинди. 1952 йили эса бу рақам 25 миллионга етди. 1956 ва 1960 йилларда бўлиб ўтган президент сайловларида овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган катта ёшдаги аҳолининг атиги 60 проценти қатнашди.

Англияда кейинги сайловлар вақтида 34 миллион 852 минг сайловчидан 26 миллион 76 минги овоз беришда қатнашди.

Буржуа давлатларида сайлов ҳуқуқининг тенглиги принципи ҳам қўпол равишда бузилади. Масалан, АҚШ, Англия ва Францияда «сайлов географияси» деб аталган қонунга биноан, сайлов округлари шундай тартибда тузиладики, кўпчилиги буржуа табақасидан иборат бўлган округлар давлат ҳокимиятининг юқори органига қанча депутат юборса, асосан саноат ишчилари жойлашган сайлов округлари ҳам шунча депутат юборишлари керак. Масалан, АҚШнинг Нью-Йорк штатида 12 миллиондан ортиқ аҳоли яшайди Бу штат сенатга, яъни Конгресснинг юқори палатасига икки вакил юборади. Атиги юз мингга яқин киши яшайдиган Невада штати ҳам шунча вакил сайлайди.

Буржуа давлатларида парламентнинг қуйи палатасини ва «ўз-ўзини бошқариш» маҳаллий органларини сайлашда тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи амалга оширилади. Юқори палаталар эса бир қатор капиталистик мамлакатларда эгри йўллар билан сайланади. Бунда кишиларни тўғридан-тўғри тайинлаш ёки мерослик ҳуқуқи устун туради.

Капиталистик давлатларда яширин овоз бериш ҳар қадамда бузиб турилади. Масалан, Англиянинг 12 та университет округида сайловчи сайлов бюллетенига қўл қўйишга мажбур. АҚШнинг айрим штатларида, жумладан Колорадо штатида «яширин овоз бериш» қуйидагича бўлади: сайловчи овоз бериш учун келганида унинг фамилияси ва адреси протоколга ёзиб қўйилади. Шундан сўнг унга протоколдаги тартиб номери кўрсатилган сайлов бюллетени берилади. Ўз-ўзидан маълумки, бундай овоз беришнинг ҳеч қандай яширинлиги йўқ.

Бундан ташқари, буржуа давлатларидаги сайлов вақтида кишиларга тазйиқ қилиш, уларни қўрқитиш, сотиб олиш ва бошқа ярамас хатти-ҳаракатлар ҳам қўлланилади.

Буржуа партиялари сайловни ташкил этиш ҳамда ўтказишни ўз қўлларига олиб, ўз хўжайинлари— саноат ва молия магнатларининг буйруғи билан иш кўрадилар. Бу магнатлар амалда давлатнинг масъул лавозимларига ўз кишиларини тайинлайдилар. Халқ эса давлат аппарати устидан контролликни амалга оширишда четда қолаверади. Шу нарса характерлики, АҚШ Конгрессининг 529 аъзоси орасида саноатчилар, савдогарлар ва бошқа «бизнесменлар» — 146 киши, йирик ер эгалари 22 киши бўлгани ҳолда, биронта ҳам ишчи ёки меҳнаткаш фермер йўқ.

Давлатда энг муҳим мавқиларни ўз қўлида эгаллаб турган монополияларнинг вакилларига ҳамма ҳуқуқларнинг бериб қўйилганлиги буржуа демократияси учун характерлидир.

Я. ПЕСИН,

юридик фанлари кандидати.

Тошкент Давлат политехника институти тоғ факультетининг лабораториялари доим студентлар билан гавжум. Улар тоғ жинсларининг ўзига хос хусусиятларини ўрганишади. Сиз суратда кўриб турган шу факультетнинг 3-курс студентларидан (чапдан) Ш. Миршодиев, А. Усеинов ва С. Саидхўжаев ўртоқлар лабораторияда курс иши проектини тайёрлаш учун ҳозирлик кўришмоқда.

М. Комлев фотоси.

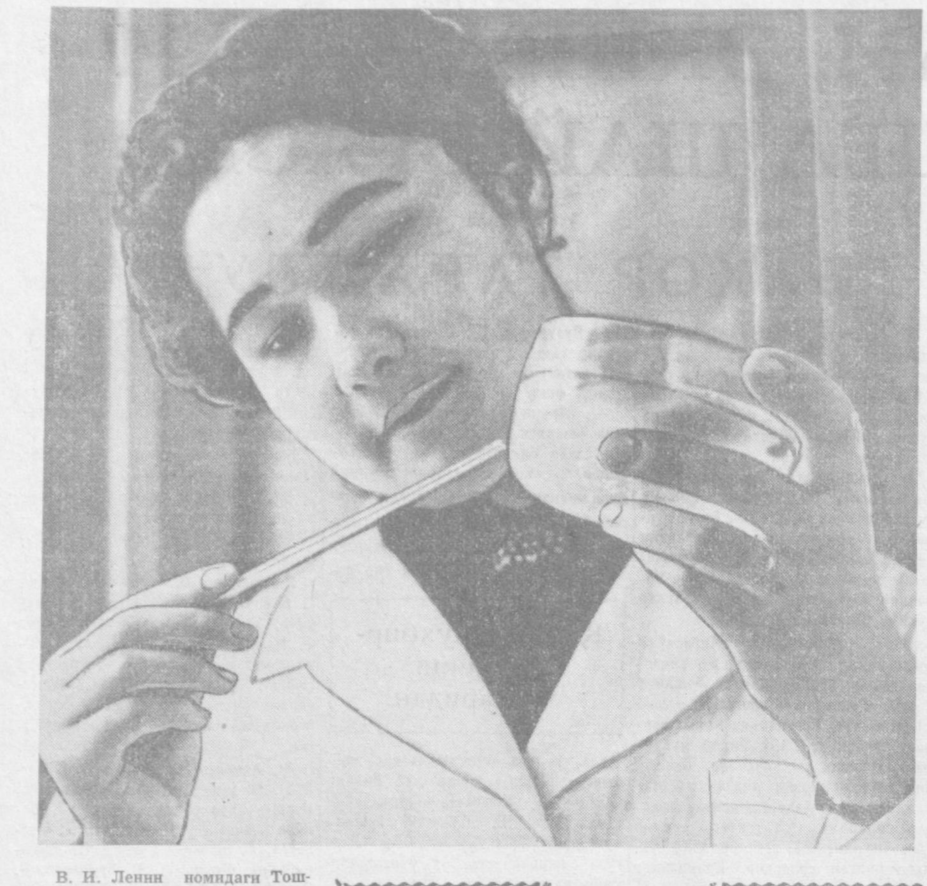

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида таълимнинг ишлаб чиқариш билан боғлаб олиб борилишига жиддий эътибор берилмоқда. Университетнинг биология факультети студентлари ҳам бўш вақтларини кўпинча лабораторияларда ўтказишади. Суратда: микробиология кафедрасининг IV курс студенти И. Музаффарова лабораторияда.

А. Тўраев фотоси.

АДРЕС: УХОВЕЦК...

Волиндаги Уховецк қишлоғи меҳнаткашлари доимий ишлаб турувчи картиналар галереясини ташкил қилишга аҳд қилдилар. Улар ёрдам сўраб Бенков номидаги Тошкент бадиий билим юртига илтимоснома юборган эдилар. Билим юрти ўқувчилари бу илтимосга катта эътибор билан қарадилар. Уховецклик дўстлар учун турли темаларда яратилган расмлар, акварелллар ва амалий санъат намуналаридан иборат бой совға тайёрлаб Украинага жўнатилди.

Совғалар орасида ёш рассомлар Мамадиёр Бўтабоев, Илҳом Эгамбердиев, Самад Пирмуҳамедов кабиларнинг полотноларидан ташқари, республикамиз санъатига оид китоблар, Владимир Бурмакиннинг пахтакорларимиз ҳаётини акс эттирувчи «Аравада» номли композицияси бор.

Тошкент бадиий билим юрти коллективи шу билан беш ерда жамоатчилик асосида музей ташкил қилишда қатнашди.

О. АПУХТИН.

ЮТУҚЛАРИМИЗ КЎРГАЗМАСИ

Пойтахтимиздаги пахтачилик саноати марказий илмий-текшириш институти биносида республика Халқ хўжалиги кенгашига қарашли саноат корхоналари етти йилликнинг учинчи йилида эришган ютуқларни намойиш қилувчи виставка очилди.

Экспонатлар бинонинг уч залига жойлаштирилган. Биринчи залга шу илмий-текшириш институтининг пахтачилик лабораторияси ходимлари томонидан ишланган пахта ва канопни прессловчи янги машина ва автоматлашган пахта заводини пульт билан бошқарувчи аппарат қўйилган. Битта оператор ёки директор бу аппарат ёрдамида хоҳлаган цехдаги иш процессини телевидение орқали кузата олади. Виставканинг иккинчи залига янги қурилиш материаллари, Янгийўл гўшт комбинатининг колбаса цехида қўлланилаётган автомат ва вино ишлаб чиқарувчи конвейер макетлари қўйилган.

Виставканинг енгил саноат товарлари қўйилган учинчи зали айниқса гавжум. Бу ерда Тошкент тўқимачилик комбинати, пайпоқ-трикотаж, тикув фабрикалари ва Марғилон ипак комбинати маркалари билан чиққан турли фасондаги кийим-кечаклар, газмоллар бор. Тошкент, Янгийўл ва Чирчиқ пойафзал ва мебель фабрикалари, чинни заводи коллективлари томонидан тақдим қилинган экспонатлар ҳам шу залдан жой олган.

Ж. НОСИРОВ.

МАЪРИФАТ ЎЧОҒИ

Яқинда Чирчиқдаги марказий кутубхона ходимлари китобхонлар олдида ҳисобот бердилар. Кутубхона мудири ўртоқ Пепелишева КПСС Марказий Комитетининг мамлакатда кутубхона ишларини яхшилаш ҳақида чиқарган қарори асосида амалга оширилган тадбирлар тўғрисида гапирди.

Ҳозир кутубхонанинг 5 мингдан ортиқ доимий аъзоси бор. Ўтган бир йил ичида китобхонлар ўртасида 45 марта лекция ва суҳбатлар, бир неча марта адабий кечалар ўтказилди. Кутубхонада КПСС XXII съезди материалларини ўрганиш тўгараги ташкил этилди. Кутубхона ҳузурида тузилган совет аъзолари ўқувчи ва студентларга ўқишда катта ёрдам бердилар.

Йиғилишда сўзга чиққан китобхонлардан Левак, Алимов, Мазманян, Муротов ва бошқа ўртоқлар бу маърифат ўчоғининг хизматидан мамнун эканликларини айтдилар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ҲУНАРНИ ИШГА СОЛИБ

Республика ёш техниклар станцияси ҳар куни ёш ҳунармандлар билан гавжум бўлади. Улар авиомодел, кино, радио, конструкторлик каби тўгараклар машғулотларига қатнашиб, фойдали ҳунар ўрганишади.

Радио тўгарагига айниқса кўп ўқувчи қатнашмоқда. Бўлажак радистлар шу кунларда ёш техникларнинг яқинда бўладиган республика слётига қизғин тайёргарлик кўришаётир.

Тўгарак аъзолари яқинда ўзларининг қисқа тўлқинда ишлайдиган радиопередатчикларига ҳам эга бўладилар. Шуниси характерлики, бу радиопередатчикка радио ҳам, радиола ҳам ўрнатилади ҳамда у битта корпус шаклида ишлайди.

Тўгаракнинг актив қатнашчиларидан В. Клюшин, М. Кушнир, А. Неболсин, А. Расулевлар яқинда радио лабораторияси раҳбари ўртоқ Б. Михайлович раҳбарлигида «Рекорд» приёмниги типидаги радиола, қисқа тўлқинда ишлайдиган радиолар ясадилар.

Техниклар станциясининг ёш кинооператорлари ҳам мақтаса арзигудек ишлар қилдилар.

Шуниси қувончлики, кино тўгараги чинакам киноҳаваскорлар студиясига айланиб қолди. Студияга «Юнфильм» деб ном берилди. Киноҳаваскорлар расмга олган ва тамошабинларга кўрсатилган «7 йиллик йўлдоши», «Тоғ йўлларида» кинофильмлари анча жозибали чиққан. Шу кунларда кино ҳаваскорлар студияси Ленин комсомоли съездига бағишлаб «Биз коммунизмда яшаймиз» деган кинофильмни тайёрламоқдалар.

М. ТУРОПОВА.

ЯНГИ ПОЛИКЛИНИКА

Шаҳримизда медицина муассасалари тобора кўпайиб бормоқда. Улар учун қулай ва кўркам бинолар қурилаётир. Собир Раҳимов кўчасида ишга туширилган янги поликлиника ҳам шулар жумласидандир. Бу муассаса ортопедия ва травматология илмий-текшириш институти базасида ташкил этилди. Унга Ватан уруши инвалидлари республика поликлиникаси деб ном берилди.

Поликлиниканинг терапия, хирургия сингари бўлимлари, рентген ва бошқа турли кабинетлари бор. Унда малакали врачлар иш бошлаб юбордилар. Бу янги даволаш муассасида асосан қўл, оёқ суяклари, умуртқа поғоналари синган ҳамда майиб бўлган касаллар даволанади.

Янги поликлиника ходимлари Улуғ Ватан уруши инвалидларидан ташқари шаҳар аҳолисига ҳам хизмат қиладилар.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

ҲОДИСА

Комсомоллар жасорати

«Назарбек» совхози территориясидаги 37-ўнбир йиллик мактаб стадионида ўқувчиларнинг навбатдаги машғулоти ўтмоқда эди. Шу вақт ёш ўқитувчи Тўлқин Ҳайдаровнинг димоғига аллақаердан тутун ҳиди келиб урилди. Ўртоқ Ҳайдаров уёқ-буёққа қаради-ю, узоқдаги уйлардан бирининг ёнаётганини кўрди. У ёнига 11- синф ўқувчиси Йўлдош Қаюмов ва 9- синф ўқувчиси Қаҳҳор Султоновларни олди-да, ёнаётган уй томон югурди.

Ярим соат ўтар-ўтмас жасоратли комсомоллар ўт балосини бартараф қилдилар. Уй эгаси — шу совхоз 2- бўлимининг ишчиси Файиқ ака йигитларга ўз миннатдорлигини билдирди.

А. ҚОДИРОВ.

Халқаро аҳвол

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

ХАНОЙ, 1 март. (ТАСС). Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий комитетининг таклифига биноан Вьетнам Демократик Республикасига келган КПСС делегацияси бугун эрталаб Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг масъул ходимлари билан учрашдилар. Ҳар икки томон ўз партияларини қизиқтирувчи жуда кўп масалалар юзасидан фикр олишдилар. Дўстона, самимий вазиятда ўтган суҳбатда Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ле Дик Тхо, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг секретарлари То Хиу, Ле Ван Лионг қатнашдилар.

Тушдан кейин меҳнат клубида КПСС делегацияси Ханойнинг партия активи билан учрашди. Меҳмонларни Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг аъзоси, шаҳар партия комитетининг секретари Егуен Лам табриклади. КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев жавоб нутқи сўзлади.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг раиси Хо Ши Мин КПСС делегациясини қабул қилди.

НЬЮ-ЙОРКДА ГЛЕННИ КУТИБ ОЛИШ

НЬЮ-ЙОРК, 1 март. (ТАСС). Нью-Йорк бугун космонавт Жон Гленни кутиб олди. Юз минглараа кишилар Американинг ер атрофини биринчи марта айланиб чиққан ва парвоз вақтида зўр мардлик ҳамда жасорат кўрсатган космонавтини табрикламоқ учун шаҳар кўчаларига чиқдилар.

Нью-Йорк газеталари кечаги ва бугунги сонларида кўп мақолалар босиб чиқариб, Америка космонавтини мумкин қадар яхшироқ кутиб олишга чақирдилар. Давлат муассасаларининг маъмурияти бугун ўз хизматчиларининг Гленни кутиб олишда қатнаша олишлари учун уларнинг тушки танаффус вақтини узайтирди. Мактаб ўқувчиларининг дарсларга келмасликлари учун рухсат берилди.

Гленн Вашингтондан Ла Гардия аэропортига келди. Автомашиналар кортежи аэропортдан йўлга чиқиб, Манхэттеннинг жанубий қисмига ва сўнгра Бродвейдаги муниципалитет биносига томон жўнаб кетди. Гленн оиласи билан, АҚШ вице-президенти Л. Жонсон, суборбитраль парвоз қилган икки астронавт-Шепард ва Гриссом, Американинг бўлғуси тўрт космонавти, шунингдек космосга учиш программасининг раҳбарлари очиқ машиналарда борар эдилар.

Муниципалитет биноси олдида Гленн ва тантанали маросимнинг бошқа қатнашчиларини шаҳар мэри Вагнер кутиб олди. Вагнер Гленнга «Ҳурмат медали»ни топширди ва Гленн космосга парвоз қилган 20 февраль кунини «Астронавт куни» деб эълон қилди.

Шундан кейин тантанали маросимнинг қатнашчилари Уолдорф-Астория меҳмонхонасига жўнаб кетдилар. Бу ерда катта қабул маросими ўтказилди.

Африка ишчилари синфий курашда тобора кўпроқ қатнашмоқдалар. Яқинда Шимолий Родезиядаги мис конларида ишловчи кончилар умумий забастовка эълон қилиш тўғрисида овоз бердилар. Суратда: Африкалик кончилар овоз бериш жойида навбат кутиб турибдилар.

ЮПИ-ТАСС фотоси.

ФИНЛЯНДИЯ ҲУКУМАТИ ИСТЕЪФО БЕРДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 1 март. (ТАСС). Финляндия телеграф бюроси хабар беради, М. Миеттунен бошлиқ ҳукумат истеъфо берганлиги тўғрисидаги аризани президент У. К. Кекконенга топширди. Кекконен истеъфони қабул қилди ва ҳукумат аъзоларидан янги ҳукумат тузилгунча ўз вазифаларини бажариб туришларини сўради.

СОВЕТ-ГВИНЕЯ САВДО-ИҚТИСОДИЙ МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

МОСКВА, 28 февраль. (ТАСС). СССР билан Гвинея ўртасида 1962 йилги товар обороти тўғрисида 26 февралда бу ерда имзоланган протокол ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқни анча кенгайтиришни кўзда тутади.

Гвинея Республикаси Совет Иттифоқига мойли экинлар уруғи, банан, ананас, кофе, эфир мойи етказиб беради. Совет Иттифоқи Гвинея Республикасига машина-ускуналар, автомобиллар, нефть маҳсулотлари, қора металлар прокати, цемент, ўғит, ёғоч-тахта, газлама, қанд-шакар, совун ва бошқа товарлар юборади.

Иқтисодий ҳамда техника ҳамкорлиги тўғрисида шу куни имзоланган протокол Конакри шаҳридаги аэродромда граждан авиацияси самолетларига хизмат кўрсатадиган ангар — устахона ва ёнилғи омборлари, беш шаҳарда товар складлари қурилишида Гвинея ташкилотларига ёрдам беришни ва Конакри — Маму темир йўли учун рельслар етказиб беришни кўзда тутади.

СССРдан Гвинея Республикасига етказиб бериладиган товарлардан бир қисмининг ҳақини тўлаш, шунингдек совет ташкилотларининг техника ёрдами кўрсатиш харажатларини тўлаш учун Гвинея Республикаси ҳукуматига енгил шартлар билан кредит берилди.

ШОНЛИ БАЙРАМ

КОБИЛ, 1 март. (ТАСС). Кеча афғон халқи Совет Иттифоқи халқлари билан бирга дўстлик тўғрисида Совет-Афғон шартномасининг 41 йиллигини нишонлади. Газеталар шу воқеага бағишлаб бош мақолалар ва редакцион мақолалар босиб чиқардилар.

«Анис» газетаси ўзининг бош мақоласида Афғонистон билан Совет Иттифоқи ўртасида яхши қўшничилик ва дўстона муносабатлар кундан-кунга ривожланиб ва мустаҳкамланиб бормоқда, деб ёзади.

«Кабул таймс» газетаси ўзининг редакцион мақоласида «дўстлик тўғрисидаги шартнома Афғонистон ўз мустақиллигини курашиб қўлга киритган вақтда имзоланган эди ва Совет Иттифоқи биринчи бўлиб, Афғонистоннинг мустақиллигини эътироф этган эди», деб эслатиб ўтади. Газета «Ижтимоий ва сиёсий системалари турлича бўлган икки мамлакат ўртасида иқтисодий, маданий ва сиёсий алоқаларни мустаҳкамлашда 41 йил ичида эришилган муваффақиятлар тинч-тотув яшаш, бир-бирини ҳурмат қилиш ва дўстлик сиёсатининг тўғри эканлигини ёрқин намойиш қилади», деб таъкидлайди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЛЕНИН МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

ҲУЖЖАТЛИ КИНОПОЭМА

Табиий газ! Саноатнинг бебаҳо хомашёси, завод-фабрикаларнинг арзон ёқилғиси, уй-рўзғор бекасининг жонини киргизувчи, саранжом-сариштaлик келтирувчи иссиз кўмир... Фазилатлари кўп бу газнинг. Бу бебаҳо бойлик Бухоро ва Хива ерости ҳавзаларида неча-неча асрлардан бери юзага интилиб, ҳаётдаги ҳақиқий ўрнини тополмай гоҳ ғазаб билан отилиб, гоҳ бир тутам ўт бўлиб ёниб келди.

Бу ишга совет даврида чинакам киришилиб, унинг беҳисоб бойликларидан халқ хўжалигида кенгроқ фойдаланила бошланди. Бу ишга геологлар, пармаловчилар, шоферлар, қувур ўтказувчилар, олимлар, бинокорларнинг каттагина армияси сафарбар этилди. Улар табиатнинг ўжарлигини, ўт олиб, олов пуркаган конларнинг қаршилигини енгиб, Газли районида янги индустрия ўчоғи — гўзал шаҳарча барпо этдилар, 767 километр масофага диаметри 1 метрдан зиёдроқ пўлат қувур ётқизиб, Тошкентда зангори машъала ёқдилар...

Ёзувчи И. Раҳимнинг «Оловкор» ҳиссаси асосида талантли кинорежиссёр Роман Григорьев суратга олган «Зангори олов кишилари» рангли ҳужжатли фильм Тошкент ва Москва киностудиялари ижодкорларининг энг яхши асарларидан биридир. Унда серқуёш Ўзбекистонимизнинг ҳаммани мафтун қилувчи манзаралари сўлим боғлар билан жазирама чўлларнинг контраст лавҳалари, қудратли техниканинг баҳайбат кўриниши, меҳнаткаш халқнинг тирикчилигина эмас, балки яратувчи меҳнати билан ўз бахтини яратаётган фидокор қурувчиларнинг кундалик турмуши, орзу-умидлари, бола-чақалари даврасидаги ҳаёти ва ниҳоят ўз касбига моҳирлиги, маҳорати, салобати, ғалабаси ҳаяжонли, ҳаққоний, романтик кадрларда абадий муҳрланиб қолди.

Фильм Ўзбекистонни газлаштириш ишларининг ўтмиши, ҳозири ва келажагини қамраб олган. Мана, дастлабки кадрлар. Чўл шамоллари, жазирасининг қаҳридан қовжираб кетган азамат саксовуллар остида номаълум геолог қабри. Мана, Газли деган шаҳар ўрнига дастлабки қозиқ қоқилди. Мана, дастлабки газ ошхоналари ўчоқларида мовий аланга гуриллади. Яслиларга, боғчаларга, завод-фабрикаларга газ келди. Улуғ Ватанимиз картасидаги қонтомирлар каби тўхтовсиз ҳаракатланиб турган чизиқлар — СССРни газлаштириш соҳасидаги ишларнинг рамзи...

Лекин фильм авторлари учун энг муҳими — совет кишисининг ҳаёти, кураши, орзу-умидлари, севинч, ҳаяжони, ҳайрати, қийинчиликларни енгишдаги матонати. Шу сабабли ҳам режиссёр ва операторлар бизни умумхалқ қурилиши — газ қувури трассасининг баҳодирлари — инженер Искандар Дониёрхўжаев билан механикалашган газ қувури ётқизиш машиналари колоннасининг бошлиғи Василий Бевзюк ҳамда уларнинг сафдошлари, мусобақадошлари ҳаёти билан таништириб борадилар. Кўз олдимизда замонамиз қаҳрамонларининг типик вакили Искандар Дониёрхўжаевнинг биографияси, реалистик образи қад кўтаради.

Ёшлигидан ўқишни, музикани севган инженер-ирригатор Искандар аспирантурани ташлаб, отаси бир вақтлар босмачиларнинг адабини берган чўл бағрига, янги қаҳрамонлик майдонига — пўлат машиналари билан қувурлар ётқизувчи колонна бошлиғи сифатида келган.

Мана, у меҳрибон онасига, укаларига, маҳалла болаларига пианино чалиб бермоқда (бу кадрлар унинг ёшлигида олинган). Мана, у, чўл бағрини кесиб ўтган газ қувури қурилиши трассасида, машҳур Темурланг дарвозаси деб аталган тоғлиқ районда, Тошкент бўсағасидаги оғир участкада, Бўзсув жарининг қияликларида ўз машиналарини дадил бошқармоқда, колоннасидагиларга кўмаклашмоқда, ёнғинга қарши курашмоқда, иссиқдан лоҳас бўлса ҳам штурвалдан айилмай ишлаяпти, дўстларига оғир дамларда ҳамдардлик қилаяпти, тўй кунлари эса чаққон, хушчақчақлик билан хизмат қилаяпти. У мутахассис ва инсон сифатида ўсиб чиниқиб бормоқда.

Фильмнинг сўнгги кадрларида биз уни Москвага поездда кетаётганида кўрамиз. У СССР Главгазининг Ўрта Осиё бўлимига бошлиқ қилиб тайинланган. Энди Бухоро-Урал газ қувури қурилиши ишларида қатнашади. Бу кадрларни ҳаяжонланиб тамоша қиламиз. Уларда замонамиз қаҳрамонларининг фазилатлари, характерининг динамикаси худди бадиий асардагидек зўр маҳорат билан чизиб берилган. Муҳими шундаки, авторлар фақат ҳужжатли кинематография усулларидан (инсценировкасиз, артистлар ўйинисиз), фақат ҳаётнинг ўзини пленкага кўчириш услубидан фойдаланадилар.

Фильмда қўшни, мусобақадош колонна бошлиғи Василий Бевзюкнинг ҳам ҳаёти ҳикоя қилинади. Унинг таржимаи ҳоли, сув кечиб, ўт ўчириб, тоғ ошиб, жазирамани писанд қилмай, ишнинг суръати ва сифати учун курашгани, ҳалол ва фидокорона хизмати учун Тошкентда олган янги уйини қолдириб, дала вагонида бола-чақаси билан янги маршрут —Бухоро-Урал газ қувури қурилишига отланган бир мутахассиснинг ҳаётидан айрим лавҳалар чизиб берилади. Унинг Искандар билан дўстлиги, касбдошлари билан самимийлиги, топшириқни бажаришдаги қатъияти ҳаяжонли эпизодларда тараннум қилинади. Бевзюк турмуши орқали қурувчиларга яратиб берилган маданий-маиший шароитлар, партия ва ҳукумат томонидан қилинаётган ғамхўрликлар ҳаётий, ҳаққоний деталларда очиб берилади.

Ҳаётий кадрларда чўлда қилинаётган ишларнинг улуғвор тарихий аҳамияти лирик туйғу ва руҳ билан куйланади. Трассадаги кишилар ўз касбларини севган, яхши эгаллаган мутахассислар. Улар фидокорона ишдан, уч кунлик жангдан (Темирланг қопқасидан ошиш чинакам меҳнат жангидек бўлган) сўнг ҳориб-чарчаган аскарлардек гулхан атрофида мириқиб ухлашади, аёлвандлари бола-чақаси билан истироҳат қилади, овунади, дам олади, бўйдоқлари эса ўз маъшуқаси билан топишади, тўй бўлади. Бу чўлда бўлган катта комсомол тўйига узоқ-яқиндан меҳмонлар келишади, қурувчилар мезбонлик қилишади, ҳатто қурилиш бошлиғи Федор Анисимович Борутто ҳам келади. У келин-куёвни табриклайди, бахт-саодат тилайди. Уларнинг ширин турмуши, фарзанд кўришлари фильмда лирик лавҳаларда тараннум қилинади.

Биз жуда кўп ажойиб кишилар билан учрашамиз: пармаловчи собиқ учувчи Кондратенко, пайвандловчи Рашид Галикеев, колонна бошлиқлари Валерий Кортунов, Изом Жалолов ва бошқа яна кўп замондошларимизнинг ишлари, маънавий қиёфалари, орзу-умидлари кўз олдимиздан ўтади... Фильм авторларининг инсон меҳнатини улуғлаш, ундаги гуманизм, ватанпарварлик, жонбозлик, ташаббускорлик каби фазилатларни куйлашга интилганликлари ҳар бир кадрни суратга олишдаги моҳирликда, монтаж қилишдаги талабчанликда, автор фикрини равшанроқ акс эттирувчи метафора, ўхшатиш ва бошқа бадиий тасвирий воситалардан усталик билан фойдаланишда яққол сезилиб турибди. Шу сабабли ҳам бу оддий ҳужжатли фильм бадиий фильм даражасига кўтарилган, тамошабин ундан чинакам эстетик завқ олади, ҳаяжонланади, тўлқинлачади.

Мана, бир эпизодни олайлик. Газ кони жўшиб, кўплаб суюқликни отабошлади. Аллақайда чатнаган учқун алангага айланди, аланга катта ёнғинга кўчиб, чўлдаги улкан вишкаларни, машина ва ускуналарни куйдириб қизитабошлади. Ўнлаб ўт ўчириш машиналари чинқириб учиб келабошлади, қурувчилар ўт ўчиришга, машиналарни хавфсизроқ жойга олиб чиқишга тутиндилар. Аммо аланга даҳшатли тус олиб кенгайиб борар, мард кишиларнинг зарбига, ўнлаб брондспойтлардан отилаётган сувга бўйин бермас, кутириб ваҳшат соларди.

Мана, Тошкентдаги олимлар кабинетида чўлдаги ўтни ўчириш операциясининг плани ишлаб чиқилди. Газ қайнаб чиқаётган скважинанинг пастроғига (150—200 метр) қиялаб кавлаб тушиш ва газ йўлини лой билан бекитиб, совутиш керак. Техника ишга тушди, пармаловчилар топшириқни бажардилар. Ғалаба. Ўт ўчди. Бир киши ярадор бўлди, холос. Техника сақлаб қолинди. Катта зарарнинг олди олинди. Энди бу бебош, асов газ пўлат қувурлардан уйларга, завод печларига оқиб, зангори алангаси билан халққа хизмат қилади.

Фильм операторлари олган жуда кўп материаллардан ташқари, илгари олинган ленталар ҳам моҳирона монтаж қилинган. Дастлаб шарқ экзотикасини эслатадиган табиат лавҳалари, тарихий ёдгорликлар тасвири, туя карвонлари ўрни билан моҳирона монтаж қилиниб, асар ғояси ва мазмунини равшанроқ, таъсирлироқ очиб беришда фойдаланилган.

Ёзувчи К. Симонов ва Б. Агапов тузган текст гарчи бироз чўзилган бўлса ҳам образлилиги, бадиий воситаларга бойлиги, кадр ва воқеаларни бир-бири билан боғлашдаги «кўприк» вазифасини бажариши билан ажралиб туради.

Бу фильм тез вақт ичида катта шуҳрат қозонди. Марказий матбуот унга юксак баҳо берди. Киностудия ва авторлар завод ва фабрикаларнинг коллективларидан, тамошабинлардан ҳаяжонли хатлар олиб турибдилар. Фильм жаҳон кинодокументалистларига ҳам манзур бўлди. Лейпцигда бўлиб ўтган ҳужжатли фильмлар халқаро фестивалида унга биринчи мукофот берилди. Жаҳонга ўзининг ҳужжатли фильмлари билан танилган голландиялик кинорежиссёр Йорис Ивенс ҳам унинг бадиий қуввати зўр эканлигини таъкидлади.

«Зангори олов кишилари» фильмининг Ленин мукофотига номзод қилиб кўрсатилиши миллион-миллион тамошабинларнинг истакларига мувофиқдир.

Маҳмуд ЯХЁЕВ.

Телевизор

3 МАРТДА

Рус тилида: 18.00 — **Мультипликацион фильм (кичкинтойлар учун)**, 18. 25 — **Телевизион янгиликлар.**

Ўзбек тилида: 18.40 — **Концерт** (ёшлар учун). 19.20 — **Ўзбек шоирларининг шеърлари.** 19.40 — **Телеочерк**, 20.00 — **Концерт** (Ўзбекистон композиторлари қайта ишлаган халқ куйларидан), 20.40 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 20.55 — **Чет эл кинохроникаси**), 21.05—**Ғийбат уяси** (фильм спектакль, 1-серия).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/III да **Дон Кихот**, 4/III да эрталаб **Этик кийган Мушук**, кечқурун **Травиата.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/III да **Мирзо Улуғбек**, 4/III да эрталаб **Имон**, кечқурун **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/III да **Тошболта ошиқ**, 4/III да эрталаб **Ғазал фожиаси**, кечқурун **Зарафшон қизи.**

Кино

Она-Ҳиндистон (1 ва 2- серия)— «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Дмитро Горицвит — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Диканька қишлоғи кечалари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 11, кундуз 2-20 минут, 3-40 минут, кеч 5 ва 8 да), «СПУТНИК» (кундуз 12, 2, 4, кеч 6, 7 ярим, 9 ва 10 яримда).

Кутгил мени — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 9-20, кундуз 12 ярим, кеч 6-20 минутда), «СПУТНИК» (кеч 6-40 минутда).

1. Инсон қони — сув эмас, 2. Дмитро Горицвит — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9-15 минутда).

Беш патрон гильзаси — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, кеч 5, 8-20 минут ва 10 да).

Ўзбек давлат филармонияси

ЭСТРАДА ТЕАТРИ БИНОСИДА

4 мартда

мактаб музика абонементи бўйича 4, 5, 6-синф ўқувчилари учун кундуз соат 1 яримда «Ота-оналаримиз учун» деган темада: (8-март кунига бағишланган).

СУҲБАТЛИ КОНЦЕРТ

СССР халқ артисти Саодат Қобилова ва Октябрь район мактаблари эълочилари иштирок этади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Я. Д. Бреслер раҳбарлигидаги лўлилар цирк труппаси ва РСФСР да хизмат кўрсатган артист **А. Симадо** раҳбарлигидаги дорбозларнинг

ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ

Кеч соат 7 яримда бошланади.

Якшанба куни уч марта тамоша кўрсатилади: кундуз 12, 3 ва кеч 7 яримда.

Билетлар сотилмоқда.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 02086. Нашр. Г. — 1539.